24 (678)

МАҲАЛЛА — ХАЛҚ ВИЖДОНИ

Mahalla

ISSN 2010-7013

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви нашри

2009 йил 17 июнь. Чоршанба

1996 йилдан чиқа бошлаган

www.mahalla.uz
mahalla@sarkor.uz

АНДИЖОН ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Бугун юртимизнинг қай гўшасига борманг, улкан бунёдкорлик ишларининг, йирик ўзгаришларнинг гувоҳи бўласиз. Одамларнинг руҳи тетик, кайфияти кўтаринки эканига ишонч ҳосил қиласиз. Зеро, ота-боболаримиз орзу қилган озод ва обод кунларни кўриш ҳар бир юртдошимизга чексиз ғурур ва ифтихор бахш этади.

Шуҳрат Олимов *(ЎзА)* олган суратлар.

Бутун мамлакатимиз каби Андижон вилоятида ҳам Юртбошимиз раҳнамолигида истиқлолнинг дастлабки йилларидан кенг қамровли бунёдкорлик ишлари амалга ошириб келинмоқда. Кенг ва равон йўллар, кўприклар, кўркам, муҳташам бинолар, ишлаб чиқариш корхоналари, обод зиёратгоҳларни кўриб кўз қувнайди.

Истиқлол йилларида вилоят марказида бунёд этилган "Ёшлар маркази", спорт мажмуаси, Алишер Навоий номидаги маданият ва истироҳат боғи, "Соғлом авлод учун" ҳамда Ёшлар маданият ва спорт мажмуалари, гўзал фавворалар шаҳар чиройига-чирой қўшиб турибди. Айниқса, равон йўллар четидаги гулзорлар, яшил манзаралар барчани ўзига ром этади.

"Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастури асосида вилоят шаҳар ва туманларида кенг кўламда бунёдкорлик ишлари давом этмоқда. Жорий йилнинг ўтган даврида Андижон шаҳрида элликдан ортиқ хизмат кўрсатиш ва сервис шохобчалари ишга туширилди. Айниқса, шаҳар марказида барпо этилган "Бахт уйи" ёшларга муносиб туҳфа бўлди.

— Истиқлол йилларида шаҳримиз янада гуллаб-яшнамоқда, — дейди "Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими раиси Икромиддин Валиев. — Юртбошимизнинг тавсиялари билан бу ерда катта бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишлари амалга оширилмоқда. Шунингдек, шаҳардаги 74 та маҳалла фуқаролар йиғинида ҳам ободонлаштириш, аҳоли фаровонлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилаётир. Буларнинг барчаси юртимизда ҳукм сураётган тинчлик ва осойишталик, барқарорлик самарасидир.

Мамлакатимизда ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, иқтидорлиларни рағбатлантириш доимий эътибор марказида турадиган вазифалардандир. Шаҳарда бунёд этилган Олимпия захиралари спорт коллежи, теннис мажмуаси, академик лицей ва бошқа бир қатор масканлар бунга яққол мисол бўла олади.

ИЖТИМОИЙ ҲАЁТ > [2]

Бандлик муаммоси ечими

ШАҲАРНИНГ УЛУҒВОРЛИГИ МАҲАЛЛАЛАР КЎРКИДА

Юртимизнинг кўҳна, қадимий ва навқирон шаҳарларидан бири Урганч кундан кунга обод бўлиб бораётир. Айниқса, Юртбошимиз ташаббуси билан ташкил этилган бош майдон воҳа маркази кўркига кўрк қўшди. Шаҳарда барпо этилган Жалолиддин Мангуберди хиёбони, «Авесто» боғи мажмуаси, Беруний, Замахшарий ҳамда Амир Темур номидаги маданият ва истироҳат боғлари аҳоли ҳордиқ чиқарадиган севимли масканларга айланди.

Шаҳар марказида жойлашган Урганч Давлат университети, Тошкент ахборот технологиялари университети ва Тошкент тиббиёт академиясининг филиаллари ҳамда 34 та болалар боғчаси, 27 та ўрта умумтаълим мактаби, 12 та касб-ҳунар коллежлари бағрида келажагимиз эгалари бўлмиш ёшлар таълим-тарбия олишмоқда.

Ҳудудда «Алоқа ДЭУ» «Уздунробита», «Доритал-ЛТД» каби 13 та қўшма корхона ишлаб турибди. Воҳанинг экологик ҳолатини ҳисобга олиб, аҳоли эҳтиёжларини қондириш мақсадида бунёд этилган «Кока-Кола» заводи соатига 12 минг дона экологик тозаланган сув ҳамда «Кока-Кола», «Фанта», «Спрайт» ичимликларини ишлаб чиқариш имкониятига эга. Корхона Германия, Франция, Италия давлатларидан келтирилган замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. "Урганч сут" ҳиссадорлик жамияти қошида Франциянинг «Актини» фирмаси билан ҳамкорликда сут ва сут маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи цех фаолияти йўлга қўйилгани кўплаб янги иш ўринларининг очишга омил бўлди.

Урганчнинг улуғворлиги маҳаллалар кўрки ва камолида акс этади. Шаҳардаги 34 та маҳаллада 31 минг 638 та хонадон мавжуд. Маҳалла фаоллари ободончилик ва кўкаламзорлаштириш йўлида изчил саъй-ҳаракат қилишмоқда. Жумладан, Комилжон Отаниёзов номидаги маҳалла ҳудудида мевали ва манзарали дарахтлар экилиб, кичик боғ-роғлар барпо этилди. Маҳалла аҳолисига учта сартарошхона, этикдўзлик ва дўппи тикиш устахоналари ҳамда озиқ-овқат дўконлари хизмат қилаётир. Яқинда маҳаллада тикувчилик ва гилам тўқиш цехи очилиб, кўплаб хотин-қизлар иш билан таъминланди. "Маҳалла" жамғармасининг Урганч шаҳар бўлинмаси ҳамда ҳомийлар томонидан 14 та кам таъминланган оила, етимлар, ёлғиз қария ҳамда ногиронларга меҳр-мурувват ёрдамлари кўрсатилди.

Қодир РАҲМОНОВ,
«Маҳалла» жамғармасининг Урганч шаҳар бўлинмаси раиси.

ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМАСИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 15-16 июнь кунлари Россия Федерациясининг Екатеринбург шаҳрида Шанхай ҳамкорлик ташкилоти (ШҲТ) Давлат раҳбарлари кенгашининг мажлисида иштирок этди.

Саммит Давлат раҳбарлари кенгашининг тор доирадаги йиғилиши билан бошланди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, Россия Федерацияси Президенти Дмитрий Медведев, Хитой Халқ Республикаси Раиси Ху Цзиньтао, Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев, Қирғизистон Республикаси Президенти Қурманбек Бакиев ва Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмон иштирок этди.

Музокарада минтақада ва дунёда кечаётган жараёнлар юзасидан атрофлича фикр алмашилди. ШҲТга аъзо давлатларда жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози таъсирини юмшатиш ва оқибатларини бартараф этиш, иқтисодий-молиявий барқарорликни таъминлаш ва мустаҳкамлаш борасидаги қўшма саъй-ҳаракатларни мувофиқлаштириш ва фаоллаштириш масалаcи кўриб чиқилди. Шу билан бирга, хавфсизликни мустаҳкамлаш соҳасида ҳамкорлик, жумладан, терроризм, экстремизм, айирмачилик, қурол-яроғ ва наркотик моддалар контрабандаси ва бошқа турдаги уюшган трансмиллий жиноятчилик каби таҳдидларга қарши курашиш масалалари муҳокама қилинди.

Афғонистондаги вазият кўриб чиқилди, ушбу мамлакатда вазиятни барқарорлаштириш ва тикланиш ишларини амалга ошириш борасида фикрлар алмашилди. Ўзбекистон раҳбари бу масалага тўхталиб, Афғонистон муаммосини ечишнинг БМТ шафелигидаги янги халқаро механизми — «6+3» мулоқот гуруҳи тузиш ташаббусини илгари сурди. Бу гуруҳ Афғонистонга қўшни олти мамлакат ҳамда Россия, АҚШ ва НАТО вакилларидан иборат бўлади. Шунингдек, Ислом Каримов кўп миллатли Афғонистон халқининг чуқур тарихий илдизларига, барча миллатларнинг анъанавий қадриятларига тўла ҳурмат билан муносабатда бўлиш ғоят муҳимлигини, шу асосда ҳамда музокаралар орқали Афғонистондаги вазиятни барқарорлаштиришга эришиш мумкинлигини алоҳида таъкидлади.

Президентлар ШҲТни янада ривожлантириш, унинг ҳузуридаги тузилмалар фаолиятини такомиллаштириш, кузатувчи мақомидаги давлатлар ҳамда минтақавий тузилмалар билан ҳамкорликни кенгайтириш масалаларини муҳокама қилдилар.

ШҲТ дунёнинг энг нуфузли, қудратли, юқори салоҳиятга эга ташкилотларидан бирига айланди. Бунда ташкилотнинг сиёсий, иқтисодий, гуманитар ҳамкорликни ривожлантиришда, хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлашда ҳар томонлама пухта ўйланган механизм вазифасини ўтаётгани, шунингдек, музокаралардаги очиқлик, ўзаро ҳурмат, ишонч ва манфаатдорлик муҳим аҳамият касб этмоқда.

Сиёсий соҳада ШҲТ давлатлари ўзаро ишончни мустаҳкамлаб, минтақавий ва халқаро масалаларга ёндашувларни самарали мувофиқлаштиришга эришди.

Хавфсизлик соҳасидаги ҳамкорлик ШҲТ мамлакатлари учун доимо устувор ўрин тутади. Шу боис саммитлар арафасида иқтисодий-ижтимоий комплекс вазирлик ва идоралари билан бир қаторда, хавфсизлик кенгаши котиблари, ички ишлар, мудофаа, фавқулодда вазиятлар ва бошқа махсус хизматлар вакилларининг мажлислари ўтказилади.

Сўнгги йилларда ташкилот доирасида иқтисодий ҳамкорлик масалаларига катта эътибор берилмоқда. Узоқ муддатли иқтисодий ҳамкорлик дастури ҳаётга изчил татбиқ этилмоқда. ШҲТнинг Ишбилармонлар кенгаши ва Банклараро бирлашмаси ҳамкорликда бизнес вакиллари ва банкмолия тузилмаларининг бевосита шериклик алоқаларини ривожлантиришга хизмат қилмоқда.

Иқтисодий ҳамкорлик ҳақида сўз кетганда, ШҲТ ҳузурида йиғирмага яқин ихтисослаштирилган тузилма мавжуд эканини таъкидлаш жоиз. Ишбилармонлар кенгаши, Банклараро бирлашмадан ташқари, божхона, транзит, ахборот ва телекоммуникация технологиялари, транспорт, йўлсозлик, логистика, қишлоқ хўжалиги каби қўплаб соҳалар бўйича махсус ишчи гуруҳ фаолият кўрсатмоқда. Масалан, транзит салоҳиятини юксалтириш бўйича махсус ишчи гуруҳ «Андижон-Ўш-Саритош-Иркештом-Қашқар» ҳамда «Душанбе-Жирғатол-Қорамиқ-Иркештом-Қашқар» транспорт йўлаклари таркибига кирувчи автомобиль йўллари лойиҳаларини мувофиқлаштириш билан шуғулланади.

Гуманитар ҳамкорлик кўлами ҳам кенг. Мунтазам равишда фестиваль, кўргазма ва бошқа маданий тадбирлар ўтказилмоқда. Тиббиёт соҳасидаги ҳамкорлик тажриба алмашув ва юқумли касалликлар тарқалишига қарши курашни мувофиқлаштиришда муҳим роль ўйнамоқда.

Давлат раҳбарлари кенгашининг кенгайтирилган таркибдаги мажлисида кузатувчи мамлакатлар вакиллари — Ҳиндистон Республикаси Бош вазири Манмоҳан Сингх, Эрон Ислом Республикаси Президенти Маҳмуд Аҳмадинежад, Покистон Ислом Республикаси Президенти Осиф Али Зардорий, Мўғулистон ҳукумати раисининг биринчи ўринбосари Норовин Алтанхуяг ҳамда саммит меҳмони сифатида Афғонистон Ислом Республикаси Президенти Ҳамид Карзай ҳам иштирок этди.

Музокарада ШҲТни янада ривожлантириш, ташкилот доирасида ҳамда кузатувчи давлатлар билан савдо-иқтисодий, илмий-техникавий ва гуманитар ҳамкорликни кенгайтириш масалалари юзасидан фикр алмашилди. Халқаро ва минтақавий вазият кўриб чиқилди, молия, энергетика, ахборот, экология ва озиқ-овқат соҳаларида хавфсизликни мустаҳкамлашда ҳамкорлик масалалари муҳокама қилинди.

Саммит якунида ШҲТнинг Екатеринбург декларацияси, Терроризмга қарши конвенцияси ва қатор қарорлар имзоланди. ШҲТга раислик Ўзбекистон Республикасига ўтди.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири.

МЎЙҚАЛАМДА ЮРТ МАДҲИ

Ҳар йили Ногиронлар жамияти, «Маҳалла», «Нуроний», «Соғлом авлод учун», «Болалар» жамғармалари ҳамкорлигида ногирон болалар ўртасида анъанавий тарзда ўтказиб келинаётган «Мафтункор ранглар дунёси» республика кўрик-танловининг Сирдарё вилояти босқичи якунланди.

Туман ва шаҳар миқёсида ғолиб чиққан 35 нафар ёш рассом кўрик-танловнинг вилоят босқичида иштирок этиб, ўз иқтидорларини намойиш этишди. Вилоят бадиий ижодкорлар уюшмасининг раиси Анорқул Бойбеков қатнашчиларга кўрик-танлов шартларини тушунтиргач, ёш рассомлар расм чизишга киришишди.

Ҳар бир иштирокчи томонидан чизилган расмлар ҳайъат аъзолари иштирокида холисона баҳолаб борилди. Ҳакамларнинг сўнгги қарорига кўра, биринчи ўрин жозибали асар чизган 1-гуруҳ ногирони Қудрат Ўразовга насиб этди. Боёвутлик Одина Жабборова юртимиз табиатининг гўзал манзараларини тасвирлагани учун иккинчи ва мирзаободлик ёш рассом Бобур Холматов қишлоқ ҳаёти тасвирини ўзига хос тарзда яратгани учун учинчи ўринни эгаллаб, кўрик-танловнинг республика босқичига бериладиган йўлланмани қўлга киритишди.

Ғолиб ва совриндорларга ташкилотчи ҳамда ҳомийларнинг эсдалик совғалари топширилди.

Тошпўлат ҲАЙИТБОЕВ,
«Mahalla» мухбири.

Дастур ижроси — амалда

МАЪНАВИЙ ТАҲДИДЛАРГА ЎРИН ЙЎҚ

Дунё халқларининг кўп асрлик маданиятига, қадриятларига турли ёт ғоя ва оқимларнинг рахна солаётгани, "оммавий маданият" ниқоби остида ғайримаънавий, ғайриахлоқий тушунчаларнинг жамият ҳаётига суқилиб кираётгани сир эмас.

Бу жараён дунё ҳамжамиятига тобора интеграциялашиб бораётган, комил ишонч билан юксак тараққиёт йўлини танлаган мустақил Ўзбекистонимизни ҳам четлаб ўтмаётгани аён.

Президентимизнинг "Юксак маънавият — енгилмас куч" асарида таъкидланганидек, "Минг афсуски, ...тарихий ҳақиқатни англамайдиган ёки англашни истамайдиган чет элдаги баъзи сиёсатчи ва арбоблар нафақат сиёсат ёки иқтисодиёт, балки маънавият бобида ҳам бизга ақл ўргатишга, азалий ҳаёт тарзимиз, руҳий дунёмизга ёт бўлган қарашларни мажбуран жорий этишга уринмоқда.

Бундай кучларнинг ғаразли муносабати, аввало, бой ва қадимий маънавиятимизга қарши қаратилгани, улар халқимизни ана шу бебаҳо бойликдан жудо қилиш учун ҳар хил усул ва воситалар билан зўр бериб уринаётгани барчамизни ташвишлантирмасдан қолмайди, албатта".

Хўш, юртимизда бу каби иллатларга қарши маънавий-маърифий тарғибот ва ташвиқот ишлари қай тарзда йўлга қўйилган? Ёшларни маънавий, руҳий тажовузлардан қанчалик ҳимоя қиляпмиз?

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 1 май куни тасдиқланган "Миллий менталитетимизни юксалтириш, халқимиз турмуш тарзи ва менталитетимизга ёт бўлган ҳолатлар олдини олиш бўйича чора-тадбирлар дастури"да асосий эътибор юқоридаги каби муаммоларни бартараф этишга, ёшларни ушбу иллатлардан ҳимоя қилишга қаратилган. Таъкидлаш жоизки, дастурда белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш "Маҳалла" жамғармаси ҳамда жамиятимизда катта маънавий-ижтимоий мавқега эга бўлган фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари зиммасига улкан масъулият юклайди. Яқинда "Маҳалла" жамғармаси республика бошқаруви Раёсатининг жойларда дастур ижросини таъминлашга қаратилган қарори қабул қилинди (2 июнь, 2009 йил). Унда ёш авлод дунёқарашини ва фикрлаш доирасини кенгайтириш, уларнинг жамият ҳаётидаги фаол иштирокини таъминлаш ҳамда шу орқали фарзандларимизни турли иллатлардан ҳимоя қилиб, буюк аждодларимиз, ота-боболаримизга муносиб ворислар қилиб тарбиялаш бўйича тегишли чора-тадбирлар белгиланган.

МАЪНАВИЯТ > [4]

Кучли давлатдан – кучли фуқаролик жамияти сари

ФУҚАРОЛАР ЙИҒИНЛАРИГА САЙЛОВ: ТАЖРИБА ВА ТАМОЙИЛЛАР

Сайловга оид ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар такомили хусусида

Мустақиллик йиллари мамлакатимизда қабул қилинган қонун ҳужжатлари ва юритилган давлат сиёсати миллий қадрият ва анъаналаримизни тиклашда ҳуқуқий асос бўлди. Хусусан, халқимизнинг жамиятни бошқариш борасидаги минг йиллик тажрибаларига асосланган ҳолда, юртимизда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолияти йўлга қўйилди, улар фаолиятига доир қонун ва бошқа ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар қабул қилиниб, маҳаллаларнинг том маънодаги мустақиллигини таъминлаш шарт-шароитлари яратилди.

Жумладан, "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни орқали маҳалла оқсоқоли (раиси)ни эркин, демократик йўл билан сайлаш тартиби мустаҳкамлаб қўйилди. Маҳалла институти тизимида демократия тамойилларини чуқурлаштириш ҳамда йиғин раисларининг мунтазам алмашинувига шароит яратиш мақсадида сайловларнинг даврийлиги (оммавий ҳокимият ротацияси) таъминланди.

Аммо, айтиш жоизки, ҳар бир сайлов кампанияси натижаларидан келиб чиқиб, сайловга оид ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатларни тўлдириш, уларга муайян ўзгартиришлар киритиш дунё мамлакатлари амалиётида кузатиладиган тажриба.

Сайловларнинг даврийлиги тамойили фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг вақтинчалик ваколат доираси билан боғлиқ бўлиб, бу тартиб навбатдаги сайловлар маълум вақт оралиғида ўтказилиши зарурлигини билдиради. Сайловлар оралиғи қонунда белгиланган муддатга боғлиқ. Бу, бир томондан, сайлов органлари ва мансабдор шахснинг барқарор ишлашини таъминласа, иккинчи томондан, уларнинг алмашувини кафолатлайди ва ишончни оқламаган шахс томонидан ваколат эгаллаб турилишининг олдини олади.

Даврийлик сайловчиларга сайлов органлари таркибини мунтазам янгилаб туриш, сайланадиган номзодга ишонч билдириш ёки уни рад этиш имкониятини беради. Сайланган шахсни сайловчилар манфаати ва кайфияти билан ҳисоблашишга, улар билан доимий мулоқотда бўлишга, ўз сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ҳолатининг тўғрилигига сайловчиларни ишонтира олишга етаклайди.

Ваколат муддатининг қисқалиги сайлов корпуси таркибининг кайфиятини тўла ифода этса-да, лекин сайланган шахсга ўзини тўлиқ намоён қилиши, белгиланган вазифаларни бажариши учун камлик қилиши мумкин. Масалан, фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчиси ваколат муддати жаҳондаги тегишли ваколат муддатлари ичида энг қисқаси ҳисобланади (Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 105-моддасида фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари ваколат муддати 2,5 йил қилиб белгиланган). Йиғин раислари билан ўтказган учрашувларимиздан маълумки, мазкур муддат улар учун камлик қилади. Яъни оқсоқол маҳалланинг ҳуқуқ, мажбурият ва ваколатларини тўлиқ ўрганиши учун муайян вақт талаб этилади. Бунинг устига мазкур жараён тугалланмасдан навбатдаги сайловларга тайёргарлик кўриш лозим. Аммо амалиёт шуни кўрсатмоқдаки, йиғин раиси ҳамда унинг маслаҳатчиси муддатнинг қисқалиги туфайли бу камчиликларни тўлдириш имкониятларини компенсация қилмоқда. Шу боис, сайловларда такрор сайланаётган номзодлар кўпчиликни ташкил қиляпти.

ИЖТИМОИЙ ҲАЁТ > [2]

ТЕРМИЗДА ЯНГИ МАСКАН

Сурхондарё вилоятининг маркази Термиз шаҳридаги маҳаллалар сони яна биттага кўпайди. Яъни шаҳардаги Жўйижангал ва Паттакесар маҳаллалари туташган ҳудуд — Амударё соҳилида Аму соҳиллари номли янги маҳалла ташкил этилди.

Номлари зикр этилган маҳаллаларнинг ҳудуди кенг, аҳолиси сон жиҳатдан кўп бўлгани сабабли маънавий-тарбиявий ишларни олиб боришда, ёрдамга муҳтож ва кам таъминланган оилаларга ўз вақтида кўмак беришда маълум қийинчиликлар юзага келар эди.

Фуқаролар йиғинига аҳоли ўртасида обрўга эга бўлган, тажрибали инсон Бахтиёр Ҳайитмуродов раис этиб сайланди. Оқсоқол фаолиятини ҳудудда истиқомат қилаётган кам таъминланган оилаларни, ёлғиз қария ва ногиронларни рўйхатга олишдан бошлади. 4 минг нафарга яқин аҳоли яшайдиган маҳаллада ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ишлари ҳам олиб бориляпти.

Ёдгор АШУРОВ

Азиз муштарий! Газетамизга обуна йил бўйи давом этади. У сизнинг доимий ҳамроҳингиз ва маслакдошингиздир.

ФУҚАРОЛАР ЙИҒИНЛАРИГА САЙЛОВ: ТАЖРИБА ВА ТАМОЙИЛЛАР

Сайловга оид ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар такомили хусусида

Кучли давлатдан – кучли фуқаролик жамияти сари

< [1]

Таъкидлаш керакки, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларига ўтказиладиган сайловларда "сайлов ўтказиш санаси" ибораси мажбурий сайлов ҳаракатларини узоқ муддат амалга ошириш жараёни сифатида ўз маъносини йўқотади. Сайлов санасини доимий равишда бир муддатга белгилаб олиш учун ҳар сафар махсус ҳужжат қабул қилиш тақозо этилади. Шу сабабли, ҳуқуқий ҳужжатларда сайловнинг қайси санада ўтказилиши аниқ белгилаб қўйилиши лозим. Фикримизча, фуқаролар йиғинларига ўтказиладиган сайловларнинг даврийлигини таъминлаш ва соддалаштириш мақсадида фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловига доир муддатнинг 3 йил қилиб белгиланиши мақсадга мувофиқ. Ушбу муддатнинг қонун ҳужжатларида уч йил қилиб белгиланиши ва маҳаллий сайлов муддатлари билан бир вақтда ўтказилиши бирор-бир меъёрга зид келмайди, аксинча, ўзаро бир-бирини тўлдиради.

Республикамиз қонунчилигига ушбу қўшимчалар киритилиши орқали, биринчидан, фуқаролар йиғинига ўтказиладиган сайловларнинг республика миқёсида бир кунда ўтказилишига эришилади; иккинчидан, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 105-моддасида қатъий белгиланган бевосита сайловларнинг амалга оширилиши ва, учинчидан, 117-моддада "...сайловлар умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан ўтказилади", дея эътироф этилган тамойилларнинг амалда қўлланилиши таъминланади.

Амалиёт шуни кўрсатаётирки, аксар ҳолларда оқсоқолнинг ваколати муддатидан илгари тугатилганда, тегишли маҳаллий ҳокимият органлари тавсияси билан фуқаролар йиғини кенгаши аъзолари орасидан оқсоқол вазифасини бажарувчи танланиб, у навбатдаги сайловгача фаолият олиб боради. Мазкур ҳолатни тартибга солиш учун "навбатдан ташқари" ёки "қўшимча сайловлар" каби тушунчалар «Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида»ги Қонунда акс эттирилмаган. Эҳтимол, қонун чиқарувчи орган оқсоқолликка ўз номзодини кўрсатган шахсларнинг ваколат муддати қисқалигини инобатга олгандир. Лекин тадқиқотларнинг кўрсатишича, бир қатор йиғинларда, жумладан, 2003 йилда Тошкент шаҳар Юнусобод туманида жойлашган Абдураҳмон Жомий номидаги маҳаллада раисликка ўтказилган сайловдан икки ой вақт ўтиб, оқсоқолнинг вафот этиши муносабати билан раиснинг ўрни вакант бўлиб қолган. «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонуннинг 21-моддасига асосан, раиснинг (оқсоқолнинг) ваколатлари қуйидаги ҳолларда муддатидан илгари тугатилади:

- у ўз ваколатларини зиммасидан соқит қилганда;
- фуқаролар йиғини қарор қабул қилганда;
- у белгиланган тартибда муомалага лаёқатсиз деб топилганда;
- унга нисбатан суднинг айблов ҳукми қонуний кучга кирганда.

Ушбу рўйхатда вафот этиши ва бедарак йўқолган деб эълон қилиниши натижасида оқсоқоллик лавозимининг муддатидан илгари тугатилиши белгиланмаган. Бироқ юқорида зикр этилган ҳолатлар амалиётда кузатилаётгани боис, навбатдан ташқари ёки қўшимча сайловларга оид тушунчаларнинг қонун доирасида ифода этилиши борасида жиддий ўйлаб кўриш лозим, деб ҳисоблаймиз. Бундан ташқари, оқсоқол вазифаси унинг ваколат муддати тугашига бир йил ёки олти ой қолганда вакант ҳисобланса, у ҳолда эҳтимол, "оқсоқол вазифасини бажарувчи" тушунчасини қонун доирасига киритиш фойдадан холи бўлмас.

Сайловларнинг эркинлиги тамойилига кўра, фуқаро сайлов жараёнида қатнашиш ёки қатнашмаслик масаласини мустақил ҳал қилади. Англо-саксон ҳуқуқ тизимидаги аксарият хорижий мамлакатларда мазкур тамойилнинг мазмун-моҳиятидан келиб чиқиб, сайлов натижаларини белгилашда неча фоиз сайловчи овоз берганидан қатъи назар (ҳатто битта одам овоз берган бўлса ҳам), сайлов ҳақиқий ҳисобланади. Сайлов натижаларига бундай ёндашишдан мақсад сайловчиларни овоз беришга билвосита мажбурлашни чеклашдир. Хорижий мутахассисларнинг фикрича, бу овоз берган фуқароларнинг сайловга лоқайд муносабатлиларга нисбатан қарам бўлишининг олдини олади, шунингдек, сайлов жараёнидаги иқтисодий харажатларнинг ошишига йўл қўймайди.

"Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Қонунда эркин сайлов тамойили тўлиқ ва изчил баён этилган. Хусусан, Қонуннинг 24-моддасига асосан, фуқаролар йиғинида ҳозир бўлган фуқароларнинг ярмидан кўпининг овозини олган номзод йиғин раиси ёки унинг маслаҳатчиси вазифасига сайланган ҳисобланади. Қонуннинг 25-моддасига кўра, сайловда фуқаролар йиғинида иштирок этувчилар рўйхатига киритилган фуқароларнинг ярмидан ками иштирок этган бўлса, сайлов ўтмаган деб топилади.

Турли давлатларнинг сайлов қонунчилигида учрайдиган ушбу икки хил ёндашув муайян мунозараларга сабаб бўлади, албатта. Қолаверса, айрим ривожланган демократик давлатларда учрайдиган мажбурий вотум институти, яъни сайловчиларнинг овоз беришда иштирок этиши ҳуқуқий жиҳатдан мажбурий эканлиги ҳам бугунги кунда-ги замонавий сайлов муносабатларининг бир кўринишидир. Баъзи сиёсатчи ва олимлар сайловга қатнашишнинг мажбурийлигини демократия тамойилларига зид деб ҳисоблаcа, айримлари мамлакатнинг ҳар бир фуқароси давлат томонидан қабул қилинган қонунларга ҳурмат билан қараши лозим, деган қоидадан келиб чиққан ҳолда мажбурий вотум институтини ёқлайдилар. Ушбу тартиб Австрия, Люксембург, Туркия, Греция, Бельгия, Аргентина каби мамлакатларда жорий этилган.

Биз эътибор қаратмоқчи бўлган яна бир жиҳат шундаки, "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Қонунда сайловларни муқобиллик тамойили асосида ўтказиш қайд этилмаган.

Ўзбек тилининг изоҳли луғатида "муқобил" сўзига "қарши борувчи, қарши турувчи, зид", дея изоҳ берилади. Демак, сайловларда иштирок этадиган номзод жамоа томонидан қўллаб-қувватланиш имкониятига муайян даражада эга эканлигини кўрсата билиши керак. Жумладан, 2006 йил 20 майда Тошкент шаҳрининг Юнусобод тумани "Чинор" маҳалласи фуқаролар йиғинига бўлиб ўтган сайловларда фақат бир нафар номзод иштирок этган. Қолган номзодларнинг иштирок этмаслик сабаби сайлов баённомасида кўрсатилмаган. Бунда муқобиллик тамойилининг бузилиши кузатиляпти, аммо қонунда мазкур масала юзасидан бирор-бир қоида мустаҳкамланмагани боис сайлов бошқа кунга қолдирилмаган.

Муқобиллик тамойили барча сайловларни ташкил этиш ва ўтказишда умумий ҳамда муҳим шартлардан биридир. Назаримизда, ушбу ҳолат демократик сайлов амалиётининг энг муҳим талабларидан бири сифатида қонунчиликда мустаҳкамланмоғи даркор.

Гулчеҳра МАЛИКОВА, юридик фанлари номзоди, ТДЮИ доценти.

Обод гўшалар

ШАҲАРМОНАНД ҚИШЛОҚ

Бу ердаги бунёдкорлик ишларини кўриб, элчилар ҳам ҳайратларини яшира олишмади

Қадим ва гўзал Қизилтепа туманидаги Бўстон қалъаси Суғдиёнадаги илк шаҳарлардан бўлиб, уч минг йиллик тарихга эга. Бу ердаги Ванғози қишлоғи ҳам қадимги гўшалардан. Тарихчилар «Ванғози»ни икки хил талқин этишади. Биринчи талқинга кўра, «вайғози», «шаҳид бўлган», деган маънони билдирса, иккинчи талқин бўйича «банғ» сўғдча «ибодатхона», «зи» форсча «жой», «ўрин»ни билдириб, «ибодатхона ўрни», «ибодатхона жойлашган жой» маъносини англатиши айтилади. Қишлоқнинг Мирҳошимтепа деган жойида амалдорлар яшашган. Ислом дини кириб келгач, икки синчли чўпкори масжид қурилган. Кейин маҳобатли Тошмасжид, масжид ёнида икки қаватли мадраса, минора ҳамда тошҳаммом, ёпиқ бозор бунёд этилган.

Санъатшунослик фанлари доктори Мавлуда Юсупованинг изланишларига кўра, Тошмасжид ва минора бухоролик машҳур уста Хожа Саъд Жўйборий томонидан 1585-1586 йилларда бунёд этилган бўлиб, бу тарихий ёдгорлик ўз меъморий услуби билан Марказий Осиё меъморчилиги тарихида муҳим аҳамиятга эга.

Ўтган асрнинг 20-йилларида Ванғозида ҳар ҳафтанинг жума кунлари катта бозор бўлган. Маҳаллий аҳоли тилида бу «Қишлоқ сарбозори», деб юритилган. Шўролар даврида Тошмасжид ёнидаги икки қаватли мадраса, тошҳаммом, ёпиқ бозор бузиб ташланиб, қишлоқ харобага айлантирилган. Мустақиллик туфайли бошқа кўпгина тарихий обидалар қатори, Тошмасжидда ҳам таъмирлаш ишлари бошлаб юборилди. 2005 йили туман ҳамда вилоят ҳомийлари томонидан беш юз миллион сўмдан ортиқ маблағ йиғилиб, масжид мукаммал таъмирдан чиқарилди. Қишлоқ аҳли Наврўз айёми, Рўза ва Қурбон ҳайитларини Тошмасжид саҳнида нишонлашади.

Ванғози марказидан ўтувчи "Қизилтепа — Когон" катта автомобиль йўли бўйида «Ванғози оқшоми» тўйхонаси мавжуд. Унинг олд томонидаги икки қаватли сервис хизмат мажмуаси тадбиркор Бобожон Каримов томонидан бунёд этилган. «Азизон» минимаркети, кўп йилдирки, харидорларга хизмат кўрсатиб келаётир. Яна бир тадбиркор Жобир Темиров қураётган савдо маркази яқин кунларда фойдаланишга топширилади. Муҳаммад Йўлдошев ҳам қишлоқ кўркига кўрк бағишловчи бино барпо этмоқда.

Қишлоқ ҳудудидаги Қурилиш, уй-жой ва коммунал хизмат касб-ҳунар коллежи тумандагина эмас, балки вилоятда ҳам ўз мавқеига эга. Дарвоқе, қишлоқдаги «Ғунча» болалар боғчаси икки қаватли шинам бинода жойлашган. Қишлоқ ўртасидан ўтувчи шоҳкўча 2008 йилда тўла таъмирланди. Бу ишга тўрт юз миллион сўм сарфланди. Айни кунларда шаҳармонанд қишлоқ аҳли ўз гўшаларини янада обод, файзли қилиш учун баҳамжиҳат меҳнат қилишмоқда.

Яқинда бу қишлоқда Чехия, Германия, Румыния, Франция, Словакия, Болгария, Польша Республикаларининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчилари меҳмон бўлишди.

«Ванғози оқшоми» мажмуасида меҳмонларни кутиб олиш маросими бўлди ва қишлоқдаги боғча ҳамда мактаб ўқувчилари уларга гуллар совға этишди. Меҳмонлар Тошмасжид тарихий ёдгорлик мажмуасини зиёрат қилгандан сўнг, қишлоқ ҳудудидаги Қурилиш, уй-жой ва коммунал хизмат касб-ҳунар коллежида, «Оқмасжид» маҳалласида бўлиб, ўқувчиларга яратилган шароитлар ҳамда аҳолининг турмуш тарзи билан танишдилар. Элчилар «Ванғози»да амалга оширилаётган ишларни кўриб, ҳайратларини яшира олишмади. Меҳнаткаш халқимизнинг бунёдкорлигига тасаннолар айтишди.

Раҳим МАҚСУДОВ, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси аъзоси.

АНДИЖОН ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

< [1]

Ўтган йили ишга туширилган Андижон шаҳар "Ёшлар маркази"да йигит-қизлар кўплаб касб-ҳунар сирларини ўрганмоқда, спортнинг ўндан ортиқ тури билан шуғулланмоқда. Марказ 800 ўринли тўйхона, ахборот-ресурс маркази, болалар шаҳарчаси ҳамда ўқув марказларини ўз ичига олган.

Шаҳарнинг Боғишамол даҳасидаги Бобур боғи ҳар доим андижонликлар ҳамда меҳмонлар билан гавжум. Бу ерда турли аттракционлар, дам олиш масканлари уларга намунали хизмат кўрсатади. Айниқса, бу ердаги Бобур ва жаҳон маданияти музейи юртимизнинг турли ҳудудларидан ва хориждан келган меҳмонларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Музейда 300 га яқин нодир қўлёзма сақланади. Улар орасида улуғ бобомиз яратган "Хатти Бобурий" алифбосида битилган Қуръони карим, "Бобурнома"нинг испан тилидаги нусхаси, бу мумтоз асарнинг Ҳайдаробод нусхасининг фотофаксимал нашри алоҳида ўрин эгаллайди.

— Ҳар куни бу ерга кўплаб ҳамюртларимиз ташриф буюради, — дейди музей ходими Холида Сўфиева. — Заҳириддин Муҳаммад Бобур қолдирган бой мерос барчага бир олам ғурур бахш этади. Она заминимизда туғилиб ўсган ана шундай буюк аждодларимиз, алломаларимизнинг ҳаёт йўли, бой ва бебаҳо маънавий мероси барчамиз учун ибрат мактаби бўлиб хизмат қилади.

Шаҳардаги "Деҳқон бозори", "Буюм бозори" ҳам кейинги йилларда тубдан қайта реконструкция қилинди. Уларда сотувчи ва харидорлар учун барча шароитлар яратилган.

Хуллас, бугун Андижон аҳли улкан бунёдкорлик ишларидан мамнун, эл-юрт фаровонлигига муносиб ҳисса қўшиш бахти, дориломон, тинч ва осойишта кунлардан шукроналик ҳисси билан яшамоқда.

М.СУЛАЙМОНОВ, ЎзА мухбири.

Носир ХАЙДАРОВ олган сурат.

Пойтахтимизнинг Юнусобод туманида жойлашган намунали маҳаллалардан бири Мирзо Улуғбек номидаги фуқаролар йиғини ҳудудида 4,5 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилмоқда. Ҳудудда кўплаб ҳовлилар, 14 та кўпқаватли уй, 22 та обод ва кўркам кўча мавжуд. Маҳалла ҳудудидаги бешта спорт майдончаси болалар ихтиёрига бериб қўйилган.

— Маҳалламиз аҳолисининг асосий қисмини зиёлилар ташкил этади, — дейди йиғин раиси Зиёвуддин Аброров. — Барча тўй ва маросимларни фаолларимиз билан ҳамжиҳатликда, бамаслаҳат, тартибли ва исрофгарчиликларсиз ўтказиб келяпмиз.

СУРАТДА: *(чапдан биринчи) йиғин раиси З.Аброров маҳалла фаоллари билан.*

Оқсоқолнинг бир куни

РАИСНИНГ ТИНИБ-ТИНЧИМАСЛИГИ

маҳалладаги муаммоларни ҳал этишда асосий омил бўлаётир

Жиззах шаҳридаги Мирзо Улуғбек номидаги маҳалла фуқаролар йиғини раиси Раҳмат Бозоров 14 йилдан буён маҳаллани ободонлаштириш, аҳоли ўртасида маънавий-маърифий тарғибот-ташвиқот тадбирларини ўтказиш, ички инфратузилмани тубдан яхшилаш, ишбилармон ва хусусий тадбиркорлар учун кенг имкониятлар яратишдек эзгу ишларга бош-қош бўлиб келаётир. Сўнгги икки йилда 40 тага яқин савдо, маданий-маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари қуриб ишга туширилди.

Маҳалла ҳаёти билан танишиш мақсадида эрталаб бу ерга етиб келганимизда Раҳмат ака Мустақиллик кўчасида истиқомат қилаётган аҳоли билан очиқ мулоқот ўтказаётган экан. Қизғин давом этаётган мажлисда оқсоқол саволларга босиқлик билан, аниқ ва лўнда жавоб берарди.

— Шаҳар ҳокимлиги ва ҳомий ташкилотлар билан бир тўхтамга келдик, — деди у. — Кўчаларига чироқлар ўрнатиш, асфальт ётқизиш масаласи яқин бир ой ичида ниҳоясига етказилади. Албатта, маҳалламиз доирасидаги ҳар бир ишда сизларнинг кўмагингиз керак...

Мажлисдан сўнг оқсоқол кўча бошилар ва посбонлар сардорини ёнига чорлаб, уларга ҳам тегишли топшириқларни берди. Кейин маҳалла масжиди учун ажратилган бинода реконструкция ишларининг бориши билан қизиқди.

— Яқинда маҳалламиз масжиди қайта рўйхатдан ўтказилди, — дейди Раҳмат Бозоров. — Бинони таъмирлашда саховатпеша инсонлар ҳомийлик ёрдамини кўрсатяпти. Масжид Ўзбекистон Мусулмонлари идораси йўриқномаси асосида, барча шароитларга мослаштирилган ҳолда таъмирланмоқда. Бу ерга хориждан 14 миллион сўмлик жиҳозлар келтирилиши мўлжалланган.

Бугунги кунда маҳалла ҳудудида 51 та ишлаб чиқариш корхонаси мавжуд. Маҳалла аҳлининг аксарияти шу муассасаларда ишлайди. Саноат, қурилиш ва халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришга ихтисослашган 10 дан зиёд корхоналарнинг мустақиллик йилларида қуриб ишга туширилгани маҳалла қўрғонининг янада обод ва кўркамлашишига имконият туғдирмоқда.

Шу куни корхона ходимлари йиғин фаоллари билан биргаликда маҳаллада ҳашар ўтказаётган экан. Раҳмат ака ҳашарчилардан ҳол сўрагач, идорага йўл олди. Идора қошида бир гуруҳ маҳалладошлар уни кутишаётганди. Раис уларнинг муаммолари билан қизиқди, ҳар бири билан алоҳида гаплашиб маслаҳатлашди.

— Йиғинимизда бу менинг ишим эмас, деган гап йўқ. Ҳаммамиз оқсоқолнинг топшириғи асосида ишлаймиз. Бажарилиши лозим бўлган муҳим вазифаларни кўпинча раис ўз зиммасига олади. Биз ҳам қараб турмаймиз. Ҳар куни эрталаб ўтган кун натижалари юзасидан фикр алмашамиз, раисдан янги топшириқлар оламиз. Албатта, менинг зиммамдаги асосий вазифалар хотин-қизлар масаласига тааллуқли, — дейди йиғиннинг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Қандолатхон Мираҳмедова. — Раҳмат Бозоровни маҳалладошларимиз эъзозлаб «раис бобо», деб аташади. Бу унинг элга қилаётган хизматларининг эътирофи. Оқсоқол ҳар қандай шароитда ҳам одамлар кўнглига йўл топа олади, уларнинг дардини сабр-қаноат билан тинглайди, зарур бўлганда муаммоларини ҳал қилиш чораларини кўради.

Касаначилик фаолиятининг жонланиши эвазига маҳалла аёллари доимий иш билан таъминланди. «Кўк бозор» савдо мажмуаси ҳудудида 100 дан зиёд дўкон ишлаб турибди. Бу ерда маиший хизматнинг барча турлари бўйича буюртмалар бажарилади. Маҳалла аҳли юртимиз мустақиллигининг 18 йиллигига ҳозирданоқ қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Буни ҳудудда олиб борилаётган кенг кўламли бунёдкорлик ишларида кўрса бўлади.

— Маҳалламизда тез-тез маданий-маърифий тадбирлар ўтказиб турилади. Шаҳар ва вилоят миқёсида ўтказиладиган барча кўрик-танловларга жиддий тайёргарлик кўрамиз. Хусусан, аёлларимизнинг фаол иштирокида бундай танловларнинг кўпчилигида муносиб ютуқларга эришяпмиз. Оммавий спорт мусобақаларида эса, маҳалламиз ёшларининг қўли баланд, — дейди йиғин раиси.

Шу куни яна тўртта корхонада бўлиб, Р.Бозоровнинг саъй-ҳаракатлари билан маҳалла ҳаётига тааллуқли бир қатор масалалар ечим топганига гувоҳ бўлдик. "Излаган имкон топар", деганларидек, раиснинг тиниб-тинчимаслиги маҳалладаги муаммоларни ҳал этишда асосий омил бўлаётир.

Абдували ҚАРШИЕВ, «Mahalla» мухбири.

Бало-қазолардан йироқ бўлайлик!

БЕБАҲО ВАКЦИНА

ОИТС — бедаво дард. Лекин шахсий гигиенага қатъий риоя қилиш, халқимизга хос юксак ахлоқ бу кулфат йўлига мустаҳкам тўсиқ, бебаҳо вакцина бўла олади.

БМТнинг ОИВ/ОИТС бўйича бирлашган дастури (ЮНЕЙДС) маълумотларига кўра, сайёрамизда ҳамон ушбу касаллик бўйича мураккаб эпидемиологик вазият сақланиб қолмоқда. Ҳозир дунёда ОИВ инфекциясини юқтирганлар сони 33 миллиондан ошган. Эпидемия бошланганидан буён бу хасталик 25 миллиондан зиёд одамнинг умрига зомин бўлди.

Кейинги йилларда ОИТС, айниқса, ёшлар орасида кўп тарқалаётгани ташвишланарлидир. Олимлар ўн йиллардан буён изланиш олиб боришаётганига қарамай, ҳали бу "вабо"ни даволайдиган восита яратилгани йўқ.

Мамлакатимиз ижтимоий ҳаётида, хусусан, тиббиёт соҳасида амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотлар жараёнида аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, тиббий маданиятни ошириш, соғлом фарзандни дунёга келтириш, ўсиб келаётган авлодни турли иллатлар таъсиридан асрашга алоҳида эътибор қаратилаётир. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 2008 йил 26 декабрда қабул қилинган "Ўзбекистон Республикасида ОИВ инфекцияси тарқалишига қарши кураш самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори ижроси юзасидан ишлаб чиқилган 2009-2011 йилларда Ўзбекистон Республикасида ОИВ инфекцияси тарқалиши профилактикаси бўйича саъй-ҳаракатлар миллий режаси бу йўналишдаги ишлар миқёсини янада кенгайтиришга хизмат қилмоқда.

Юртимизда ОИВ/ОИТС эпидемияси тарқалишига қарши кураш дастури ҳаётга изчил татбиқ этилмоқда. Бунда нафақат тиббиёт муассасалари, балки таълим, ҳуқуқ-тартибот идоралари, маҳаллалар, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, жамоат, нодавлат нотижорат ташкилотлар ҳам фаол иштирок этаётир. Қон хизмати хавфсизлигини таъминлаш ва донорликни ривожлантиришнинг мустаҳкам ҳуқуқий асоси яратилган. Турмуш қураётган йигит-қизларни тиббий кўрикдан ўтказиш тизими йўлга қўйилгани оилада соғлом фарзанд туғилиши ва камолга етишини таъминлашга хизмат қилмоқда. Аҳоли, айниқса, ёшлар орасида соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш, йигит-қизларни турли салбий иллатлар таъсиридан асрашда махсус қўлланмалар, ўқув адабиётларини кўпайтириш ва тарқатиш яхши самара бераётир.

Кузатувлар шуни кўрсатмоқдаки, жаҳон миқёсида олиб қаралганда ҳам, мамлакатимизда ҳам инсон саломатлиги ва келажак авлод камолотига жиддий таҳдид солувчи бундай оғир хасталиклар, асосан, номақбул турмуш кечираётганлар ва гиёҳвандлар орасида кўп учрайди. ОИВ/ОИТСнинг кенг тарқалишига асосий сабаб заpарланган, аввал ишлатилган шприцлардан фойдаланишдир. Демак, бу каби иллатларга қарши комплекс кураш олиб борилсагина кутилган натижага эришиш мумкин. Зотан, халқимизда касални даволагандан олдини олган яхши, деган гап бор. Шундай экан, халқнинг келажагини ўйлаган ҳар бир инсон гиёҳвандликнинг, ОИТСнинг олдини олишга ўз ҳиссасини қўшиши керак.

Яна бир муҳим масала — болалар, ўсмирлар, балоғат ёшидагиларнинг бўш вақтини қандай ўтказаётганини жиддий кузатиш лозим. Шундай кузатув хулосасига таянган ҳолда ҳар бир ота-она фарзандининг қизиқишидан келиб чиқиб, уни гўзаллик оламига — рассомлик ва ҳайкалтарошлик, кино ва театр, мусиқа ва спорт сари дадил етаклаши табиий иммунитетни шакллантиришдаги дастлабки қадам бўлади. Халқимизнинг тарихига назар ташлайдиган бўлсак, ҳалоллик, ростгўйлик, ор-номус, шарму ҳаё, меҳру оқибат, меҳнатсеварлик каби инсоний фазилатлар ана шундай негизда қарор топганига гувоҳ бўламиз.

Қарс икки қўлдан чиқади. Шу маънода, мактабларимизда ўтилаётган саломатлик дарслари тартибини қайта кўриб чиқиш вақти келди. Уни маълумот учун маъруза қилинадиган дарслар сирасидан ўқув йили якунида имтиҳон топширадиган предметлар қаторига ўтказган маъқул. Ўқувчилар имтиҳон ёки синов топширишини билсагина дарсга масъулият билан ёндашади. Бинобарин, мавзуга қайта-қайта мурожаат қилиш натижасида жирканч иллатнинг оқибатларини ҳам секин-аста англай бошлайди.

Ҳар томонлама соғлом авлодни тарбиялаш келажагимизни таъминлашнинг муҳим омилидир. Шу боис, мамлакатимизда жисмонан ва маънан соғлом, ҳеч кимдан кам бўлмаган авлодни тарбиялашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Ҳомийлик кенгаши йиғилишида Юртбошимиз таъкидлаганидек, спорт — соғлом авлод, соғлом келажак, демакдир.

Мазкур йиғилишда давлатимиз раҳбари болалар спорти билан бир қаторда, мусиқа ва санъат мактаблари фаолиятини жонлантириш, уларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, янгиларини қуриш ишларини жадаллаштириш, бунинг учун маблағни аямаслик кераклигига мутасаддилар эътиборини жалб қилди.

— Спорт ва санъат уйғунлигида камол топган бола ҳеч қачон ёмон йўлга юрмайди, — дейди Ўзбекистонда хизмат кўрсатган спорт устози Пўлат Усмонов. — Инсон учун биринчи бахт соғлиқ бўлса, иккинчи бахт гўзалликдир. Спорт танамиз саломатлигини асрашнинг гарови бўлса, санъат руҳиятимизга озуқа беради, эзгу туйғуларни уйғотади. Шунинг учун ҳам қатор йиллардан буён мамлакатимизда уюштирилаётган мусобақаларни «Ўзбекистон таэквондочилари — гиёҳвандликка, ОИТСга қарши» шиори остида ўтказиб, беллашувларнинг очилиш ва ёпилиш маросимларига таниқли хонандалар, кино ва театр намояндаларини, машҳур рассом ва режиссёрларни таклиф қиляпмиз. Бундай мулоқот ва учрашувлар кўпчиликда спортга, санъатга чинакам ишқибозлик туйғуларини тарбиялаётир.

ОИТС юқишига сабаб бўладиган гиёҳвандлик, ахлоқий бузуқлик халқимизга, миллатимизга ёт иллатлардир. Шу боис, фарзандларимизни маданиятли ва юксак маънавиятли инсонлар этиб тарбияласак, аср ўлати аталмиш бундай кулфатларнинг йўлига мустаҳкам тўсиқ қўйган, бебаҳо вакцина яратган бўламиз.

Озод РАЖАБОВ, журналист.

Огоҳлик — давр талаби

ДИНИЙ АҚИДАПАРАСТЛИК — ОСОЙИШТАЛИК КУШАНДАСИ

Тарихга айланган XX асрда инсоният икки жаҳон урушини бошидан кечирди. Оқибатда миллионлаб инсонларнинг умрига зомин бўлган қирғинбарот қуроллар ўйлаб топилди. Тараққийпарвар кучлар ер юзини бундай қуроллардан холи қилишга курашаётган бир пайтда жаҳон афкор оммасининг тинчлигини бузиб, муайян ҳудудларда кишилар ҳаётини издан чиқаришга уринаётган диний ақидапарастлик, экстремизм иллатлари мамлакатлар ва халқлар осойишталигига жиддий хавф туғдираётир.

Муқаддас динни ўзига ниқоб қилиб олган кимсалар одамларнинг қўлига қурол тутқазиш, уларни ўз ватанига қарши қўйишдан аввал, онгини заҳарлаб, ўзларининг нопок мақсадларини амалга оширишга уринишмоқда. Юртбошимиз таъкидлаганларидек, бугунги кураш ядровий полигонларда эмас, мафкура полигонларида кечмоқда. Шу сабабли, бу иллатни фақат маърифат ва чуқур билим билан енгиш мумкин. Зотан, жаҳолатга қарши маърифат билан курашиш лозимлигини даврнинг ўзи тақозо этмоқда.

— Бугунги кунда мамлакатимизда кўплаб диний конфессиялар фаолият юритмоқда, — дейди «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви раиси ўринбосари Б.Абидов. — Бу истиқлол йилларида эътиқод эркинлигига кенг йўл очиб берилганидан далолатдир. Бош Қомусимизда ҳам виждон эркинлиги кафолатланган бўлиб, ҳар ким хоҳлаган динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қайси динга эътиқод қилмаслик ҳуқуқига эга эканлиги белгилаб қўйилган. Лекин баъзи бир кимсалар бу имкониятлардан ёвуз манфаатлари йўлида фойдаланишади. Вояга етмаган ёшлар шуурига турли йўллар билан ёт қарашларни сингдирмоқчи бўлади. Улар онгида бузғунчи ғоялар илдиз отишига замин ҳозирлайди. Бу иллатга қарши «Маҳалла» жамғармаси тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда мамлакатимиздаги маҳалла, қишлоқ, овул ва шаҳарча фуқаролар йиғинлари ҳудудида тушунтириш ва тарғибот ишларини олиб бормоқда. Айниқса, бу борада йиғин оқсоқоли, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиларнинг саъй-ҳаракатлари яхши самара бераётир. Улар ўз ҳудудларида фуқаролар билан суҳбатлашиб, тушунмовчиликларни бартараф этишга уринишаётгани эътиборга молик.

Жамғарма бошқаруви диний экстремизм ва миссионерлик ҳаракатларининг олдини олиш бўйича фуқаролар йиғинлари ҳудудида бир қатор ишларни амалга оширяпти. Хусусан, Тошкент вилоятининг Ангрен, Оҳангарон, Олмалиқ, Чирчиқ каби шаҳарларида аҳоли ўртасида диний ақидапарастликнинг олдини олиш юзасидан учрашувлар ташкил этилиб, уларда мутахассислар иштироки таъминланяпти. Шунингдек, Тошкент шаҳри ҳудудида диний экстремизм билан боғлиқ жиноятларнинг олдини олиш, ички ишлар идоралари профилактик ҳисобида турувчи диний экстремистик оқим тарафдорлари билан профилактик-тарбиявий ишлар ўтказиш, меҳнат ва ўқув жамоаларида диний экстремизм ва терроризм кўринишлари ҳамда оқибатлари тўғрисида тарғибот-ташвиқот ишлари олиб бориш юзасидан Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Ички ишлар бош бошқармаси ва жамоат ташкилотларининг 2009 йил апрель ойидаги ҳамкорликда тадбирлар режаси асосида «Маҳалла» жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими жойларда давра суҳбатлари, учрашувлар ўтказаётгани айни муддаодир.

Бундан ташқари, диний ақидапарастликнинг таъсири оқибатида ёшлар онгида бузғунчи ғоялар шаклланишининг олдини олиш мақсадида таълим муассасалари ва маҳаллаларда ижтимоий-маънавий муҳитни яхшилаш юзасидан тарғибот ишлари кучайтирилди. Тадбирларда видеолавҳалардан фойдаланилаётгани иштирокчиларга турли оқимлар ва уларнинг асл мақсадлари ҳақида маълумот етказишда яхши самара бераётир. Диний оқимларга мойиллиги бор айрим ёшлар билан суҳбатлар ташкиллаштирилиб, уларни руҳшуносларнинг тест синовларидан ўтказиш йўлга қўйилмоқда. Диний адабиётлар ва аудио, видео кассеталар савдоси назоратга олиняпти. Айниқса, хотин-қизлар ўртасида диний маданиятни юксалтириш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

— Яқинда пойтахтимиздаги «Киночилар уйи»да Тошкент шаҳридаги маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар ҳамда бир гуруҳ фаоллар эътиборига диний ақидапарастлик ва экстремизмнинг аянчли оқибатлари тасвирланган «Тузоқ» фильми намойиш этилди, — дейди «Маҳалла» жамғармасининг Тошкент шаҳар бўлими раиси Жамолиддин Шоҳакимов. — Фильмнинг номидан ҳам кўриниб турибдики, унда жамиятимизга ёт ғояларни олиб кираётган ва уларни айрим ёшлар онгига сингдиришга уринаётган ёвуз ниятли кимсаларнинг чиркин фаолияти акс эттирилган. Албатта, фильмни томоша қилган ҳар бир кишида диний ақидапарастликнинг зарари ҳақида аниқ-тиниқ тасаввур пайдо бўлади.

Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида таъкидлаганидек, «Бугунги кунда халқаро терроризм, экстремизм ва радикализмга қарши кураш дунё мамлакатларини бирлаштирадиган асосий омил бўлиб қолмоқда. XXI аср вабоси бўлган ушбу иллатга қарши жаҳон ҳамжамиятининг муросасиз курашини Ўзбекистон тўла қўллаб-қувватлайди... Барчамиз бир ҳақиқатни чуқур англаб олишимиз керак — бугун ислом динининг ичида кескин қарама-қаршиликлар мавжуд. Шу муносабат билан бор куч ва салоҳиятни сафарбар этган ҳолда, маърифатли, бағрикенг ислом динига мусулмонликни ниқоб қилиб олиб, унинг устидан ҳукмронлик қилишга уринаётган жангари, мутаассиб кучларга қарши курашишда ёрдам бериш даркор».

Дарҳақиқат, дунёнинг кўплаб мамлакатларида қўрқувга солиш, тинч ҳаётни издан чиқариш орқали аҳолини бошқариш ниятида юрган экстремистик кучлар ва диний оқимларнинг домига тушиб қолмаслик, ёш авлодни салбий таъсирлардан муҳофаза қилиш — доимо огоҳ бўлиш бугунги куннинг энг долзарб вазифаларидандир.

Ўктам ХУДОЙҚУЛОВ, «Mahalla» мухбири.

Дунёдан дараклар

«Ал-Қоида»нинг қўли бор

Шу йилнинг 11 июнь куни Яманда 9 нафар чет эл фуқароси йўқолиб қолган эди. Associated Press тарқатган хабарда айтилишича, кеча уларнинг жасадлари топилган.

Яман ҳуқуқ-тартибот идоралари вакилларининг таъкидлашича, бу хунрезликни Ямандаги шиалар гуруҳи амалга оширган. Аммо шиалар вакили ушбу маълумотни рад этди. Маҳаллий аҳолининг гапига қараганда, жиноятда «Ал-Қоида»нинг қўли бор. Чунки «Ал-Қоида» жангарилари Саудия Арабистони ва Покистондан қувиб чиқарила бошлагандан сўнг Яманда фаоллашиб қолган.

Таъкидлаш жоизки, 15 йилдан буён Яманда жангарилар томонидан одамларни ўғирлаш ва эвазига пул талаб қилиш оммавий тус олган. Аммо шу пайтгача бир мартагина ўғирланган одамлар ўлдирилган эди.

Нефть баҳоси арзонлаша бошлади

Европа бозорларида бир баррель Brent нефтининг нархи 70 долларга тушди.

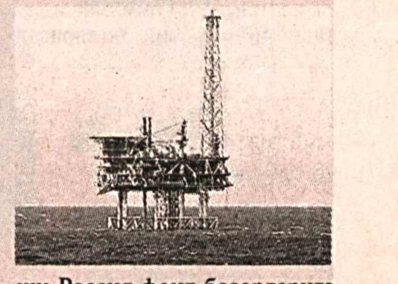

АҚШда эса бир баррель WTI нефтининг нархи 70,7-70,8 долларни ташкил этмоқда. Таъкидлаш керакки, ўтган ҳафта бир баррель нефть баҳоси 73,23 долларга тенг эди. Мутахассисларнинг айтишича, қора олтин нархининг пасайиши долларнинг жаҳон бозорида мустаҳкамланаётгани билан боғлиқ.

Нефть баҳосининг тушиши Россия фонд бозорларига ўз таъсирини ўтказди. Масалан, «Роснефть» ва «Лукойл»нинг фонд индекслари бирданига 5 фоизга пасайиб кетди.

Мухбир йўқолиб қолди

Теҳронда Германиянинг ARD телекомпанияси мухбири йўқолиб қолди. Бу ҳақда кеча жаҳон ОАВ телекомпания ходими Петер Метцгернинг баёнотига асосланиб, хабар тарқатди.

Бундан сал олдинроқ президент Аҳмадинежад тарафдорлари хорижлик журналистларга Теҳрон кўчаларидаги намойишни суратга олишни тақиқлаб қўйганди. Ҳатто «Nederland-2» нинг хабар мухбири мухолифат штабини суратга олгани учун уларнинг тезлик билан мамлакатдан чиқиб кетиши талаб этилганди.

Эслатиб ўтамиз, 12 июнь куни бўлиб ўтган сайловда амалдаги президент ғолиб деб эълон қилинди. Шундан буён мамлакатда президентликка номзод Мир-Ҳусайн Мусави тарафдорлари намойиш ўтказмоқда.

ХВФ маблағи кўпайди

Халқаро валюта фондининг иқтисодий инқирозга қарши курашга сарфланадиган пул миқдори 400 миллиард долларга етди. Бу ҳақда Россия молия вазири Алексей Кудрин баёнот берди.

Кудриннинг айтишича, ушбу маблағни ХВФга Россия, Бразилия, Хитой каби давлатлар берган. Ҳар бир давлат қанчадан маблағ ажратгани ҳозирча аниқ эмас. Сал олдинроқ Россия ва Бразилия фонд облигацияларини сотиб олишга 10 миллиард доллардан, Япония ва Хитой эса 100 миллиард доллар ажратиши ҳақида маълум қилинган эди. ХВФ ресурсларини кўпайтириш тўғрисидаги қарор Лондонда ўтган катта йигирмалик йиғилишида қабул қилинганди. Шу йил бошидан бирон давлатлар инқироздан жиддий зарар кўрганлари фонддан ёрдам бермоқда. Масалан, шу кунгача ХВФ Украинага 16,5 миллиард, Венгрияга 25,1 миллиард, Покистонга 7,6 миллиард, Туркияга 19 миллиард доллар миқдорда ёрдам кўрсатди.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

Фуқаролар йиғинлари фаолиятидан

Носир ХАЙДАРОВ олган сурат.

ТАДБИРКОРЛИК — ТАРАҚҚИЁТ БЕЛГИСИ

Ўзини ўзи бошқариш органлари ҳузурида ташкил этилган комиссиялар зиммасига маҳаллада хусусий тадбиркорлик, ҳунармандчилик ҳамда касаначилик фаолияти билан шуғулланиш истагида бўлганларга ҳар томонлама кўмаклашиш, банкдан кредит олишга ёрдамлашиш, йирик саноат корхоналари ва ташкилотлар билан хизматлар ўртасидаги кооперацияни кенгайтириш ишларига ёрдам кўрсатиш каби муайян вазифалар юклатилган.

— Маҳалламиздаги кўпчилик оилалар моддий даромадини яхшилаш мақсадида касаначилик ҳамда тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйган, — дейди пойтахтимизнинг Ҳамза туманида жойлашган А.Икромов номидаги маҳалла оқсоқоли Тоҳир Миновархўжаев. — Бу аҳоли бандлигини таъминлашга хизмат қиляпти.

Маҳаллада Президентимизнинг соҳага оид қарорлари ижроси тўлиқ таъминланган бўлса, хусусий тадбиркорлар сафи кенгаймоқда. Хусусан, Собир ота Қосимов оиласи бир неча йилдан буён юқори сифатли новвот, тўй холваси ва бошқа қандолатчилик маҳсулотларини ишлаб чиқаряпти.

— Ҳукуматимиз, қолаверса, маҳалла ҳудудида ташкил этилган тадбиркорлик, ҳунармандчилик ва касаначиликни ривожлантириш комиссияси томонидан яратиб берилаётган имкониятлар туфайли хусусий иш фаолиятини йўлга қўйдим, — дейди Собир ота Қосимов. — Келгусида алоҳида новвот ишлаб чиқариш цехини очишни режалаштирганман.

Раҳим ШЕРКУЛОВ, "Mahalla" мухбири.

Бугуннинг гапи

АЛДАНИБ ҚОЛГАН ЁМОН

Маълумки, кейинги пайтда одам савдоси дунё ҳамжамияти олдида турган энг ўткир муаммога айланди. Шундай шароитда айрим юртдошларимизнинг хорижий мамлакатларда пул топиш илинжида ноқонуний йўллар билан, таваккалчиликка йўл қўйишаётгани уларга панд бермоқда. Ҳужжатлари олиб қўйилган, пулсиз ва чорасиз қолган одамлар, иш берувчининг ҳар қандай талаб ва истакларини бажаришга, мажбур бўлаётир.

Ўзбекистон Республикасининг «Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида»ги Қонуни ва Президентимизнинг 2008 йил 8 июлдаги «Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарорида тегишли давлат органлари ва жамоат ташкилотлари олдига аниқ вазифалар қўйилган. Мазкур ҳужжатлар ижросини таъминлаш мақсадида туманимизда муайян ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, одам савдосига қарши курашиш бўйича идоралараро туман ҳудудий комиссияси ҳамда унинг таҳлилий ишчи гуруҳи 2008-2010 йилларга мўлжалланган ҳаракат дастури асосида фаолият юритиб, МДҲ ва бошқа хорижий давлатларга ёлланма меҳнат, тижорат ва бошқа мақсадларда номаълум муддатларга чиқиб кетган фуқароларнинг шахси ва манзилини аниқлаш, одам савдосидан жабрланганларга ёрдам кўрсатиш ва уларни ижтимоий ҳимоя қилиш юзасидан зарур чора-тадбирларни кўрмоқда.

Маълум бўлишича, бугунги кунда туманимиздан хорижга кетган фуқаролар сони салкам 2700 нафарни ташкил этади. Жорий йилнинг биринчи чорагида туман ҳуқуқ-тартибот идораларига жабрланган, алданган фуқаролардан 14 та ариза келиб тушди ва улар ҳар томонлама ўрганилиб, белгиланган тартибда қонуний ҳал қилинди. Натижада Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 135-моддасида кўрсатилган жиноятни содир этган 5 нафар шахс аниқланиб, уларга нисбатан жиноят иши қўзғатилди, жабрланувчиларга етказилган моддий ва маънавий зарар ундириб берилди.

Одам савдосига қарши курашиш жараёнида аҳолининг ёрдамга муҳтож қатламларини ижтимоий ҳимоялаш, ишсизлик даражасини пасайтириш, қишлоқ жойларида янги иш ўринларини яратиш муҳим аҳамият касб этади. Шу мақсадда туман ҳокимининг аҳолининг иш билан бандлигини таъминлашга доир қароридан келиб чиқиб, жорий йилнинг биринчи чорагида ташкиллаштирилган меҳнат ярмаркасида 467 нафар фуқаро иш билан таъминланди.

Одам савдосига қарши курашишда «Маҳалла» жамғармасининг туман бўлинмаси ҳам алоҳида фаоллик кўрсатмоқда. Хусусан, бу йўналишда ишчи гуруҳ тузилиб, 2008-2010 йилларга мўлжалланган тадбирлар режаси ишлаб чиқилди. Аҳоли гавжум жойларга одам савдосининг хунук оқибатини ифодаловчи 8 та баннер ўрнатилди, маҳаллалардаги хонадонларга етарли миқдорда буклет ва плакатлар тарқатилди. Айни кунларда бўлинма томонидан давлат идоралари ва жамоат ташкилотлари, фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликда туманимиз корхона, муассасалари, умумтаълим ва касб-ҳунар даргоҳларида одам савдоси муаммоси ҳамда унинг олдини олиш, ноқонуний меҳнат миграциясининг салбий оқибатлари ҳақида тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилмоқда. Бу каби чора-тадбирлар одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини оширишга, юртдошларимизни фирибгарлар тузоғидан асрашга хизмат қилаётир.

Якуббой КУТЛИМУРАТОВ, «Маҳалла» жамғармасининг Ҳазорасп тумани бўлинмаси раиси.

«Mahalla» жавоб беради

КРЕДИТ ОЛМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ...

Савол: **— Қишлоқ гузарида компьютер хизматини кўрсатувчи марказ очмоқчи эдим. Бунинг учун менга компьютер, принтер, нусха кўчириш аппарати керак. Уларни харид қилишга маблағим етарли эмас. Шу сабабли, банкдан кредит олмоқчи эдим. Бир дўстим ёш оилалар учун бериладиган имтиёзли кредитлардан фойдаланишимни маслаҳат берди. Бунинг учун қандай ҳужжатлар талаб этилади?**

Т.ФАЙЗУЛЛАЕВ
Бешариқ тумани

Жавоб: *— Тадбиркорлик фаолияти учун кредит олиш бир қатор қонун ҳужжатлари билан тартибга солинган. Жумладан, Тижорат банклари томонидан ёш оилаларга имтиёзли асосда кредитлар бериш тартиби тўғрисида низомга кўра, сиз ушбу масала бўйича тижорат банкига мурожаат этишингиз мумкин.*

Микрокредитлар юридик шахс мақомига эга бўлмаган оилавий тадбиркорликни ташкил этиш, кичик корхоналар, фермер хўжаликлари, шунингдек, юридик шахс мақомига эга бўлган деҳқон хўжаликлари дастлабки сармоясини шакллантириш ва якка тартибдаги тадбиркорлик, микрофирмалар, кичик корхоналар, фермер ҳамда деҳқон хўжаликларини кенгайтириш ва ривожлантириш мақсадида берилади. Ушбу имтиёзли кредитлар 30 ёшдан ошмаган, биринчи марта расмий никоҳдан ўтган ёш оилаларга энг кам ойлик иш ҳақининг 1000 баравaridан ошмайдиган миқдорда ажратилади. Тижорат банклари томонидан ёш оилаларга микрокредитларнинг берилиши, мониторинги ва қайтарилиши Ўзбекистон Республикасининг «Микромолиялаш тўғрисида»ги Қонуни ва банкларнинг ички кредит сиёсатлари билан тартибга солинади.

Шу билан бирга, Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 19 майдаги 195-сонли қарори билан тасдиқланган Тижорат банклари томонидан кичик тадбиркорлик субъектларига, деҳқон ва фермер хўжаликларига Имтиёзли кредит бериш махсус жамғармаси ҳисобидан кредит бериш муддатлари лойиҳанинг ўзини қоплаш даражасига қараб белгиланади. Хусусан, хомашё ва материаллар, ярим тайёр маҳсулотлар ҳамда бошқа ишлаб чиқариш захиралари харид қилиш учун зарур бўлган айланма маблағларни тўлдиришга кичик тадбиркорлик субъектларига 1 йил муддатгача, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ташкил этиш учун фермер хўжаликларига, юридик шахс бўлган деҳқон хўжаликларига камида 2 йил муддатга, инвестиция лойиҳаларини маблағ билан таъминлаш учун кичик тадбиркорликнинг барча субъектларига, шу жумладан, юридик шахс бўлган фермер ва деҳқон хўжаликларига тўлов муддатини кечиктириш ҳуқуқисиз 5 йил муддатгача кредитлар берилиши мумкин.

Бунинг учун банкка кредит буюртманомаси, қарз олувчининг банкдаги ҳисоб рақамига пул тушумлари (пул оқими) прогнози кўрсатилган ҳолдаги бизнес режа, давлат солиқ хизматининг маҳаллий органи тасдиқлаган ва сўнгги ҳисобот даври учун бухгалтерия баланси, дебиторлик ҳамда кредиторлик қарзлар тўғрисида маълумотнома, шунингдек, 90 кундан ортиқ вақтдаги қарзлар бўйича солиштириш далолатномаси, молиявий натижалар тўғрисида ҳисобот (деҳқон хўжаликлари бундан мустасно), кредитни қайтаришни таъминлаш шаклларидан биттаси тақдим этилади. Бунда мол-мулк ёки қимматли қоғозни гаров сифатида қўйиш, банк ёки суғурта ташкилотининг кафолатномаси, учинчи шахсларнинг кафиллиги, суғурта компаниясининг қарз олувчининг кредитни қайтармаслиги хавфини суғурта қилиш тўғрисидаги суғурта полиси таъминлаш шакли бўлиб хизмат қилиши мумкин.

Жавобларни ҳуқуқшунос О.ҲАКИМОВ тайёрлади.

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

Ромитан тумани Газли шаҳарчасидаги Газли маҳалласида шаҳар магистрал газ қувурлари бошқармаси ҳомийлигида ўн беш нафар болакайнинг суннат тўйи ўтказиб берилди.

— Корхона томонидан тўй болаларга бош-оёқ сарпо кийгизилиб, ҳар бирига йигирма минг сўмдан суюнчи пули ҳам тарқатилди, — дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси Ҳасан Жалилов. — Бундан ташқари, ҳудуддаги саноат ишлаб чиқариш корхоналари билан ўрнатган ҳамкорлигимиз натижасида 26 та кам таъминланган оилага моддий ёрдам кўрсатилди, 46 нафар киши иш билан таъминланди.

Маҳалладаги «Газли нефть қазиб чиқариш», «Газли ишчи таъминот» унитар корхоналари ёрдамида касаначилик фаолиятини йўлга қўйиш орқали хотин-қизлар уй меҳнатига жалб этиляпти. Бу Газли маҳалласида ишсизлик масаласи ечим топаётганидан далолат беради.

Акбар РУСТАМОВ, «Mahalla» мухбири.

Эй, сиз одамлар, эсиз одамлар...

ОҒУФУРУШ «МЕҲМОН»ЛАР

Халқимизда: «Сўнгги пушаймон ўзингга душман», деган нақл бор. Орамизда айрим одамлар қўл ураётган ножўя амаллари охири пушаймонлик билан якун топишини яхши била туриб, бировларнинг алдовига учиб, қонунга зид ҳаракатларни содир этади. Оқибатда эса, боши берк кўчага кириб қолишади.

Қирғизистон Республикаси Ўш вилояти Қорасув шаҳрида истиқомат қилувчи Мамасодиқ Олимжонов ва Алмазбек Топчубоев ҳам ҳаётнинг паст-баландини кўрган, бештадан фарзанднинг оталари бўлишига қарамай, ёлғон ваъдаларга учиб, билиб-билмай жиноятга қўл уришди.

Улар металл савдоси билан шуғулланиб, ҳамкорлар топиш мақсадида ўтган йилнинг кўкламида Андижон шаҳрига келиб, бозорлардан бирида таниш-билиш, ишбилармон ҳамкор қидиришади. Шу орада учрашиб танишган Бобур исмли шахсга металл кераклигини айтишади. Бобур уларнинг қўшни қирғизистонлик эканлиги ва Андижонда танишлари йўқлигидан фойдаланиб, ўзининг шум ниятини амалга оширмоқчи бўлди.

— Металл топиб бериш менга чўт эмас, — дейди у суҳбатдошларини қизиқтириш мақсадида. — Фақат бир шартим бор, менга героин олиб келасизлар. Ана шунда истаганингизча металл топиб бераман.

Бу гапдан каловланган қорасувликлар гиёҳванд моддалар савдоси билан шуғулланмасликларини айтишади. Бироқ муомалага уста Бобур уларни ҳеч бўлмаганда 100 грамм героин топиб келишга кўндиради. М.Олимжонов ва А.Топчубоев ўз уйларига қайтишгач, Бобур тез-тез янги «ҳамкорлари»га қўнғироқ қилиб, «илтимоси»ни эслатиб туради.

Бир ойдан сўнг, яъни 2008 йилнинг 6 июнь куни Алмазбек Қорасув шаҳрида Марат исмли шахсдан 100 грамм героин олди. Оғуни кечқурун айланма йўллар орқали Андижон вилоятининг Қўрғонтепа тумани «Савай» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудига олиб ўтиб, пахта даласи четидаги тутнинг тагига кўмиб, изига қайтди.

Эртаси куни эса Мамасодиқ ва Алмазбек Қорасув божхона постидан Ўзбекистон ҳудудига ўтишади. Йўл-йўлакай беркитилган оғуни ҳам олишди. Келишилганидек, Бобур уларни Қўрғонтепадаги чойхонада кутиб турарди.

— Олиб келдингизми?! — шошиб сўради Бобир Мамасодиқдан.

— Айтганингиздек 100 грамм, — деди Мамасодиқ ўроғлиқ героинни Бобурга узатиб.

— Мен буни текширтириб келай, ўтириб туринглар, — деб Бобур чиқиб кетади.

У «ҳамкор»ларни узоқ куттирмади, қайтиб келгач, Мамасодиқ ва Алмазбекка металл топиб бериш ўрнига янги талаб қўяди: бир килограмм героин кераклигини айтади. Қорасувликларнинг кайфияти тушиб, Савай қишлоғига йўл олишади. Мақсад: оғуни яна тут тагига кўмиш, тунда қайтиб «товар»ни айланма йўллар орқали Қирғизистонга яна олиб ўтиб, Маратга қайтариш керак эди.

Аммо бунга ҳожат қолмади. Улар гиёҳванд моддаларнинг ноқонуний тарқалишига қарши кураш бўйича ўтказилаётган тадбир давомида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари томонидан тўхтатилди. Текширув пайтида М.Олимжоновнинг ёнидан 100 грамм героин гиёҳвандлик моддаси топилиб, ҳар иккала "меҳмон" ҳибсга олинди.

Жиноят ишлари бўйича Қўрғонтепа туман суди жиноятчиларнинг ўз айбига иқрор бўлганлиги ва содир этган ишларидан пушаймон эканлиги, илгари бундай иш билан шуғулланмаганликларини ҳисобга олиб, жазо тайинлади. Ўйламай босилган ножўя қадам оқибатида Мамасодиқ ва Алмазбек, эзгу ишлар қилиш учун берилган ҳаётларининг бир қисмини панжара ортида ўтказишга мажбур бўлишди.

Узоқбой САКСОНБОЕВ, "Mahalla" мухбири.

Дастур ижроси — амалда

МАЪНАВИЙ ТАҲДИДЛАРГА ЎРИН ЙЎҚ

< [1]

Донолар фарзанд тарбияси у она қорнидалигидаёқ бошланади, деб бекизга айтишмаган. Илмий нуқтаи назардан ёндашганда инсоннинг ташқи оламга муносабати, дунёни англаши [illegible] ўйнаган ўйинчоқ қўғирчоқларга мос тарзда шаклланади. Мутахассислар қайд этишича, инсон умри давомида қабул қиладиган информацияларнинг етмиш фоизини беш ёшга тўлгунга қадар олар экан. Болада онгнинг шаклланиш жараёни кечаётган паллада унга энг кўп таъсир ўтказадиган, маънавиятни шакллантиришда муҳим аҳамият касб этадиган омил маҳаллалардаги муҳитдир. Катталар ибрати, пири бадавлатларнинг ўгити ёшларнинг миллий менталитетимизга ёт иллатлардан, "оммавий маданият"нинг салбий таъсиридан

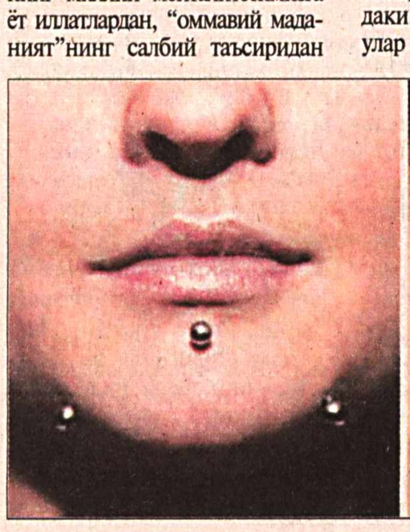

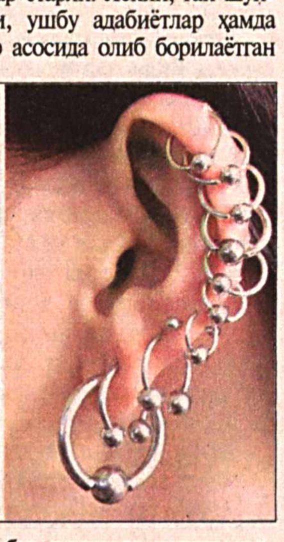

сақланишида жуда асқотади.

Бу борада, аввало, ёш авлод тарбиясида бекиёс ўрин тутадиган маҳалла фуқаролар йиғинларининг фаоллари "оммавий маданият" заралидан ота-оналарни огоҳлантиришлари лозим. Унинг салбий оқибатларини тушунтиришда бой ҳаётий тажрибага эга кекса авлод вакиллари маърифатидан, насиҳатларидан фойдаланилса, бу борадаги саъй-ҳаракатлар бесамар кетмайди, албатта.

Бугунги кунда ёшлар маънавияти, руҳий дунёси ва жисмоний баркамоллигига катта хавф солаётган иллатлар пирсинг, татуаж, миллий урф-одатларимизга зид тарзда соч турмаклаш, очиқ-сочиқ кийиниш, шармсизлик ва беҳаёликни тарғиб этувчи фильмлар, клип ва бошқалардир. Пирсинг (инглизча "piercing" — "санчиб тешиш", "тешмоқ", "санчиб тешилган жой") ўтган асрнинг 90-йилларида айрим санъаткор ва мусиқачиларнинг қулоғи, бурни ва бошқа аъзоларини тешиб, сирға ёки металл ҳалқаларни тақиш туфайли урфга кирган. Ундан фойдаланувчилар ўзига эътибор бериш, безанишни ўйлашади, холос. Айрим мутахассислар бу иллатни шунчаки урфга айланган одат эмас, балки шахсларнинг ўзларини билмаган, тушунмаган нарсаларга берилиши, сиғиниши, деб таърифлайди. Татуаж эса терини тешиб, остига ранг қуйиб чизиш ("татуировка"), қош териш, пардоз-андозлар ёрдамида юз тузилишини ноғаби ҳолга келтириш, бўяниш, ясаниш каби маъноларни англатади.

Ислом динида тана аъзоларининг табиий ҳолатини ўзгартириш шариатга зид экани қайд этилган. Ушбу таъсирлар моҳияти шундаки, тананинг табиий ҳолатига путур етказиш инсон соғлигига, маънавий оламига салбий таъсир кўрсатмасдан қолмайди. Хусусан, буни тиббиёт ходимлари ҳам эътироф этишади. Табиий иқлим шароитига мос бўлмаган ҳолда юпун кўриш ёки тор кийимларни кийиш ҳам саломатликка зиён етказади.

Соғлом фуқаролик позициясига эга бўлган ҳар бир кишини мулоҳазага чорлайдиган яна бир масала бор. Ҳозирда аср вабоси дея таърифланаётган ОИВ инфекцияси, ундан сақланиш, ОИТС касталигини юқтириб олмасликнинг чоралари ҳақидаги адабиёт ва қўлланмалар етарли. Лекин, гап шундаки, ушбу адабиётлар ҳамда улар асосида олиб борилаётган тарғибот-ташвиқот ишлари менталитетимизга, қадриятларимизга қанчалик мос келади?

Мисол сифатида келтириш мумкинки, бундан икки йилча муқаддам пойтахтимизда баъзи халқаро ташкилотлар ташаббуси билан ОИВ ва ОИТСга қарши кураш бўйича тарғибот ўтказилди. Асосан, коллеж ҳамда олий ўқув юртларининг талабалари таклиф этилган тадбирда ҳар бир иштирокчига мазкур касалликлардан сақланиш учун ҳимоя воситалари бепул тарқатилди. Бу билан айрим халқаро ташкилотлар [illegible] рағбатлантирмаяптими? Бундай тарғибот ишлари акс таъсир кўрсатиб, кутилган натижани бермаслиги ҳам мумкин-ку?

Албатта, тушунтириш ишларини олиб бориш, ёшларни огоҳликка чақирувчи адабиётлар тарқатиш ҳам керак. [illegible] Бироқ бундай тарғибот шакли бизнинг урф-одатларимиз, анъаналаримизга зид бўлса-чи? Мазкур ҳолатлар, албатта, маҳалла оқсоқоллари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиларни ўйлантирмай қўймайди. Вазирлар Маҳкамасининг дастурида ОИВ инфекцияси тарқалишининг олдини олиш бўйича тарғибот-ташвиқот ишларини йўлга қўйишда миллий менталитетимиз ва қадриятларимизга амал қилинишининг қатъий назорати олиш бўйича тегишли чоралар белгиланган.

Шу ўринда табиий савол туғилади: бу каби иллатларнинг олдини олиш учун фуқаролар йиғинлари [illegible] қандай вазифаларни амалга ошириш лозим?

Айни кунларда "Маҳалла" жамғармасининг республика бошқаруви, ҳудудий бўлим ва бўлинмалари ҳамда фуқаролар йиғинлари мутасаддилари томонидан бу йўналишда ижросини таъминлаш мақсадида кенг кўламда амалий ишлар бошлаб юборилди.

— Миллийлигимизга, анъаналаримизга раҳна соладиган ҳар қандай иллатга салбий назар билан қараймиз, — дейди Самарқанд шаҳридаги "Сузангарон-2" маҳалласи оқсоқоли, халқ депутатлари шаҳар Кенгаши депутати Тўлқин Аҳмаджонов. — Қизларимизнинг юриш-туриши, кийиниши, ўсмирларнинг хулқи, одоби бўйича ота-оналар билан тез-тез суҳбатлар ўтказиб турамиз. Оммавий ахборот воситаларидаги шарқона муомала, одоб-ахлоқ ва кийиниш тўғрисидаги чиқишлар кенг жамоатчилик иштирокида муҳокама этилаётир. Айни кунларда "Маҳалла" жамғармаси республика бошқаруви Раёсатининг қарори билан тасдиқланган "Миллий маънавиятимизни юксалтириш, халқимиз турмуш тарзи ва менталитетимизга ёт бўлган ҳолатлар олдини олиш бўйича чора-тадбирлар дастури" ижросини таъминлашга жиддий киришганмиз.

Очиғини айтганда, дастурда белгиланган вазифаларни ҳаётга татбиқ этиш учун оқсоқол қатъиятли бўлиши керак. Қолаверса, у миллий қадриятларимиз, анъаналаримизнинг аслида қандайлигини пухта билиши ва бу ҳақида мустаҳкам фикрга эга бўлиши лозим. Собитқадамлик билан бажарилган ишнинг натижаси [illegible]

Мустақиллик бизга кенг имкониятлар эшигини очиб берди. [illegible] миллий ва бебаҳо маънавиятимизни кечагина пайдо бўлиб, бугун урфга кирган ёт қарашлар, ғайриинсоний иллатларга алмашиш ярамайди, — дейди Т.Аҳмаджонов.

Дарҳақиқат, бугунги шиддатли давр оқсоқоллардан ҳар жабҳада фаолликни талаб қилади. "Маҳалла" жамғармаси томонидан қабул қилинган дастурнинг асосий мақсадларидан бири ҳам шунга қаратилган. Мазкур дастур асосида жойларда ёш авлод маънавиятига, руҳий олами ва жисмоний соғлигига дахл қиладиган барча салбий иллатларнинг олдини олиш, ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш, кўча-кўйдаги хатти-ҳаракатлари устидан жамоатчилик назоратини ўрнатиш, таълим масканларидаги тарбиявий ишларни [illegible] тегишли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Хамза АБДУЛЛАЕВ,
"Mahalla" мухбири.

"Ёз — 2009"

Оромгоҳлар болажонларга мунтазир

Айни кунларда юртимиздаги оромгоҳларни болажонларнинг шодон қийқириқлари эгаллаган. Улар ёзги таътилларини хушманзара манзилларда мазмунли ўтказмоқдалар.

"Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили" Давлат дастурига асосан, бу йил мамлакатимиздаги оромгоҳларда дам олиши кўзда тутилаётган болаларнинг 50 фоизини қишлоқ жойларда истиқомат қилувчи, 10 фоизини кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари ҳамда 2000 нафарини Меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари ташкил этади.

Жорий йилда мамлакатимиздаги 760 дан зиёд болалар оромгоҳлари қайта таъмирланди, моддий-техник базаси мустаҳкамланди. Уларнинг 235 таси болалар саломатлигини мустаҳкамлашга йўналтирилган санаторийлардир. Шунингдек, мактаблар қошида ташкил этилган оромгоҳлар ҳам бугун болалар билан гавжум. Бундай муассасаларда, асосан, доимо ишда бўладиган, фарзандини узоқ оромгоҳларга жўнатишга имкони бўлмаган ота-оналарнинг болалари дам олишади. Таъкидлаш жоизки, барча оромгоҳларда турли тўгараклар ташкил этилган бўлиб, малакали тарбиячилар фаолият олиб боришмоқда.

Баҳорнинг серёғин келиши туфайли баъзи тоғли ҳудудлардаги оромгоҳлар ўз фаолиятини бироз кечикиб бошлади. Шундай бўлса-да, ёзнинг илк кунлариданоқ 145 та ёзги ҳамда 57 та стационар-оромгоҳларда ҳаёт қайнамоқда. Масалан, пойтахтимизнинг Учтепа тумани Ўрикзор мавзесидаги "Гулбаҳор" санаторий-оромгоҳида 200 нафар болакай мириқиб дам олишни бошлади.

Ҳукуматимиз томонидан Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудида истиқомат қилувчи болаларнинг саломатлигини муҳофаза қилиш мақсадида ҳар йили уларнинг мамлакатимиз оромгоҳларида бепул дам олишлари анъанага айланган. Жорий йилда ҳам 3000 нафар Орол бўйи болалари Тошкент шаҳри ва вилоятлардаги санаторий-оромгоҳларда дам олади. Айни пайтда, Қорақалпоғистондан келган 160 нафар бола ҳамда беш нафар тарбиячи Тошкент денгизи яқинидаги "Меҳржон" оромгоҳида ҳордиқ чиқаряпти.

— Ёзги мавсум бошланди дегунча, болалар оромгоҳларда ҳордиқ чиқаришга ошиқади, — дейди оромгоҳнинг маънавий-маърифий ишлар бўйича бош мутахассиси Мукамбар Шарипова. — Қорақалпоғистонлик болаларни шарт-шароитлар билан таништириб улгурмай, Юнусобод туманидаги 31-сонли Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларининг 40 нафарини кутиб олдик. Болаларга, айниқса, кўнгли ўксик ўсмирларга қувонч улашиш дунёдаги энг савоб иш. Оромгоҳимиз уч сменага мўлжалланган бўлиб, барча қулайликларга эга. Рассомлик, бисер тикиш, спорт ва инглиз тили тўгаракларида малакали мутахассислар фаолият олиб боришмоқда.

Социологик тадқиқотларга қараганда, болаларнинг мияси кун давомида 4-5 соатлик муҳим маълумотларни ёдда сақлаб қолиш имконига эга экан. Демак, тўққиз ой давомида мактабда билим олган болаларнинг ёзги таътил кунлари оромгоҳларда ҳордиқ чиқаришлари уларнинг ривожланишига катта ижобий таъсир кўрсатади. Бундан ташқари, оромгоҳлар айнан болаларнинг дам олиши, турли тўгаракларда ўз қизиқишлари ва билимларини бойитиши, дўстлар орттириши учун энг қулай маскандир. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, барча оромгоҳларда кутубхоналар, спорт майдончалари, турли тўгараклар мунтазам фаолият олиб бормоқда.

Шу ўринда, айрим ота-оналарнинг болаларини оромгоҳларга жўнатиш, уларнинг вақтини мазмунли ташкил этиш масаласига бефарқ қараётганини ҳам айтиб ўтишимиз лозим. Бу борада "Маҳалла" жамғармаси фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликда хайрли ишларни амалга ошириб келмоқда. Улар хонадонларда бўлиб, оромгоҳларда болаларга яратилган шарт-шароитлар ҳақида тушунтириш ишларини олиб бормоқда. Кам таъминланган, кўп болали оилалар фарзандларига бепул йўлланмалар берилаётганлиги кўпчиликни қувонтиряпти.

Болалар билан ишлаш катта масъулият, малака талаб этади. Хусусан, бу йил оромгоҳларда фаолият олиб борадиган тарбиячилар, жисмоний тарбия ўқитувчилари, шифокорлар Халқ таълими ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирликлари комиссияси томонидан алоҳида назоратдан ўтказилди. Шунингдек, ҳомийлар ва тегишли ташкилотлар томонидан оромгоҳлар учун жами 14 миллиард сўм, жумладан, "Маҳалла" жамғармаси республика бошқаруви томонидан "Наврўз" умумхалқ ҳашаридан тушган маблағлар ҳисобидан салкам 400 миллион сўм ажратилди. Бу маблағ кам таъминланган, кўп болали оилаларнинг фарзандлари соғломлаштириш оромгоҳларида дам олишига имконият яратиш учун Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси ҳисобига ўтказилди.

Бир сўз билан айтганда, болаларимизнинг ёз мавсумини кўнгилли ўтказиши учун юртимизда барча шароитлар муҳайё қилинган.

Моҳичеҳра ЛАТИПОВА,
"Mahalla" мухбири.

КЎНГИЛЛАРГА ҚУВОНЧ УЛАШИБ

Тошкент ҳайвонот боғида «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббуси билан «Бахтли болалик» номли болалар сайли ўтказилди.

Ҳомийлар томонидан уюштирилган тадбирда 1-сонли Мурувват уйи тарбияланувчилари ҳамда Бектемир туманида истиқомат қилувчи оилаларнинг ногирон болалари иштирок этишди. Улар ҳайвонот боғида сайр қилишди, «Камалак» болалар ташкилоти сардорлар кенгаши ташкил этган турли хил қизиқарли баҳсларда иштирок этишди.

Ҳайиттул ҒАНИЕВА

Халқаро турнир

ГРЕЦИЯЛИК СПОРТЧИ — ҒОЛИБ

Қарши шаҳридаги марказий теннис кортида аёллар ўртасида халқаро теннис турнири бўлиб ўтди. Мукофот жамғармаси 25 минг АҚШ долларини ташкил этган мусобақада дунёнинг 27 та давлатидан 80 нафарга яқин ракетка усталари ғолиблик учун куч синашдилар.

Турнирдаги кутилмаган учрашув, дея эътироф этилган баҳсда мусобақанинг биринчи рақамли иштирокчиси қирғизистонлик Ксения Палкинани мағлубиятга учратган грециялик теннисчи Эрини Георгатоу финалга йўлланма олди. Унинг сўнгги босқичдаги рақиби украиналик Кристина Антонийчук эса ярим финалда ўз ватандоши Анастасия Василиевадан устун келганди.

Учрашувдан олдин мутахассислар дунё теннисчилари рўйхатида 275-ўринда бораётган Кристина Антонийчук ғалаба қозонишини тахмин қилишган эди. Лекин учрашув натижаси кутилгандек бўлмади. Турнир кашф этган иқтидорли ракетка устаси Эрини Георгатоу ҳар иккала сетда ҳам рақибига ҳеч қандай имконият қолдирмади.

Жуфтликлар ўртасидаги баҳсларида Кристина Антонийчук ва грузиялик Оксана Калашникова ғолибликни қўлга киритишди.

Қурбон ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Mahalla» мухбири.

Яхшилар ёди

ЭЛПАРВАР ИНСОН ЁДИ

Пойтахтимизнинг Шайхонтоҳур туманида жойлашган, кун сайин кўркам ва обод бўлиб бораётган «Шофайз» маҳалласи ҳақида кўп эшитгансиз. Лекин маҳалланинг бундай номланиши сабабини ҳамма ҳам билмайди. Кексаларнинг айтишича, маҳалланинг номи шу ерда узоқ йиллар яшаб ўтган Шофайзи отанинг номига қўйилган.

Умри мобайнида халқпарварлик, эзгуликка амал қилиб яшаган бу инсоннинг туғилган йили тахминан 1880 йилларга тўғри келади. Унинг отаси катта ер-мулкга эга, бой-бадавлат киши бўлган. Шофайзи ота ёшлигида Тошкентдаги мадрасалардан бирида, кейин Петроградда таҳсил олган. Ўқишни битиргач, отасидан мерос қолган ерларга эгалик қилган. Шу билан бирга, савдо-сотиқ ишлари билан ҳам шуғулланниб, Буюк Ипак йўли орқали эронлик, хитойлик ва яна бошқа хорижий мамлакатлар савдогарлари билан ҳамкорлик қилган.

Манбаларда ёзилишича, ўша пайтда «Чорсу», «Эски Жўва» ҳудудидан тўрт ариқ сув оқиб ўтган. Ариқлардан бири Шофайзи ота ерларига оқиб борган. «Кўкча»дан «Бирлик» даҳасигача, «Ипакчилик» кўчасидан «Арчазор» кўчасигача бўлган ҳудуд унга қараган. Бу ерларда юзлаб оилалар истиқомат қилишган. Улар асосан чорвачилик ва деҳқончилик билан шуғулланишган.

Яхшидан боғ қолади, дейди халқимиз. Бировларга яхшилик қилишни ўзига касб қилиб олган Шофайзи ота ҳудуддаги хонадонларга, кексаларга, касалманд, ночор оилаларга саховат кўрсатган.

Шўро давридан олдин ҳозирги «Шофайз» бекати жойлашган ерда катта гузар бўлиб, унинг ёнида Шофайзи отанинг ташаббуси билан мойжувоз қурилган. Гузар ёнидан «Кайковус» ариғи ўтган. Сув бошида катта тегирмон ишлаб турган. Кексаларнинг хотирлашича, Шофайзи ота гузарида халқнинг дам олиши, маданий ҳордиқ чиқариши учун чойхона, ошхона қурдирган, чилангарлик, этикдўзлик устахоналари бунёд этилган.

1905 йилларда Шофайзи ота Тожинисо ая билан турмуш қуриб, икки ўғил кўрган. Шўролар даврида зиёлилар, халқимизнинг миллий қадриятларини асрашга қодир инсонлар турли найранг ва фитналар оқибатида қатағон қилинган. Шофайзи отанинг тақдири ҳам шундай якун топган. Унинг Шожалил исмли ўғли ёшлигида вафот этган. Иккинчи ўғли Шомансур илмли, ҳалол инсон бўлган.

Шофайзи отанинг номи билан аталувчи маҳаллада яшаётган 1929 йилда туғилган Воҳид Абдушукуров ўтмишни хотирлаб, шундай дейди:

— Шомансур Иккинчи жаҳон урушидан бир қанча медаллар билан қайтди. У дастлаб ферма мудири, кейин колхоз раиси, котиб лавозимларида сидқидилдан ишлади. 1985 йилдан 1991 йилгача маҳалла раиси ва фахрийси сифатида одамларнинг оғирини енгил қилишга кўмаклашди. Ҳозирги кунда унинг 8 нафар фарзанди ва невара-чевaралари иқтисодиётнинг турли соҳаларида меҳнат қилишмоқда.

Халқ учун жон куйдириб, эл ташвишини ўзининг ташвиши деб билган Шофайзи ота каби инсонларнинг номини авлодлар ҳеч қачон унутмайди.

Олим АҲРОРОВ

Журналнинг янги сонида

«Демократлаштириш ва инсон ҳуқуқлари»

Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Республика касаба уюшмалари федерацияси ва Омбудсман муассислигида чоп этиб келинаётган «Демократлаштириш ва инсон ҳуқуқлари» журнали мамлакатимизда фуқаролик жамиятини барпо этиш, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш масалаларини кенг тарғиб қилиб келмоқда.

Яқинда журналнинг навбатдаги сони босмадан чиқди. У «Эзгу мақсадлар ва демократик қадриятлар тимсоли» мақоласи билан очилади.

Омбудсман ўтган йилда қандай ишларни амалга оширди? Ушбу саволга жавоб топмоқчи бўлган журналхонлар «Ўзбекистон парламенти омбудсманининг 2008 йилдаги фаолияти ҳақида» мақоласини ўқиб, тўлиқ жавоб олишлари мумкин.

Журналдан ўрин олган Наргиза Исматованинг «Инсон, унинг қадр-қиммати ва ҳақ-ҳуқуқи — муқаддас», Музаффаржон Мамасиддиқовнинг «Ходимларнинг адолатли меҳнат шароитларида ишлаш ҳуқуқларини амалга ошириш», Тўлқин Набиевнинг «Қонунларни ҳуқуқий экспертизадан ўтказишнинг амалий аҳамияти», Алишер Мўминовнинг «Ахборот коммуникация технологиялари: ҳуқуқий тартибга солишнинг долзарб масалалари», Қодир Жўраевнинг «Сайловда абсентизм: хорижий мамлакатлар тажрибаси ва Ўзбекистон» каби мақолаларда мамлакатимизда инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида олиб борилаётган ишлар, янги қонунлар яратиш жараёнлари, бу борада хориж тажрибасини ўрганиш ҳақида фикр юритилади.

Журналдан, шунингдек, бошқа кўплаб қизиқарли мақолалар, мамлакатмизнинг бугунги манзараларини акс эттирган рангли суратлар ҳам ўрин олган. Журнал ўзбек, инглиз ва рус тилларида чоп этилади.

Рисолат ИБРАГИМОВА

Ҳаммабоп қўлланма

Муҳим тавсиялар

Истиқлол туфайли тарихимизга, маданий меросимизга муносабат тубдан ўзгарди, урф-одатларимиз, анъаналаримиз қайта тикланди.

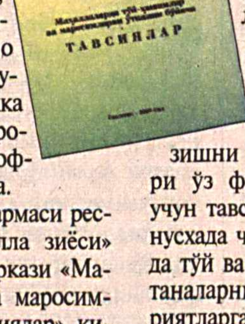

Тўй ва маросимларимизни замонавий тарзда тартибли ўтказиш анъана тусини олаётир. Афсуски, гуруч курмаксиз бўлмаганидек, баъзан орамизда шуҳратпарастлик касалига мубтало бўлган кимсалар ҳам учраб турибди. Улар дабдабабозликка берилиб, тўй-ҳашамлар, маросимларни ўтказишда исрофгарчиликка йўл қўйишмоқда.

Яқинда «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви «Маҳалла зиёси» республика ўқув-услубий маркази «Маҳаллаларда тўй-ҳашамлар ва маросимларни ўтказиш бўйича тавсиялар» китобини нашрдан чиқарди. Бу муҳим қўлланмадан Президентимизнинг тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимларни, марҳумлар хотирасига бағишланган тадбирларни тартибли ўтказиш тўғрисидаги Фармони, Ўзбекистон Республикаси Оила кодекси, Никоҳдан ўтувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақидаги Вазирлар Маҳкамасининг қарори, Тўй, маросим ва маъракаларни меъёрида ўтказиш ҳақида Фатво, шунингдек, турли йўриқнома ва тавсиялар ўрин олган.

Бир сўз билан айтганда, фуқаролар йиғинларининг тўй ва маросимларни ўтказишни тартибга солиш комиссиялари ўз фаолиятларида фойдаланиши учун тавсия қилинган ҳамда кўп минг нусхада чоп этилган мазкур қўлланмада тўй ва маросимларни, оилавий тантаналарни миллий, умуминсоний қадриятларга, бугунги кун талабларига мос тарзда тартибли ўтказиш, ортиқча исрофгарчиликка, сарф-харажатларга йўл қўймаслик масалалари кенг ёритилган.

Нодира МУҲИТДИНОВА

Хотира турнири

Жиззах вилоятининг Дўстлик туманида шахмат устаси Чўтбой Намозов хотирасига бағишланган турнир ўтказилди.

"Маҳалла" жамғармаси туман бўлинмаси ҳамда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати туман бўлими ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур турнирда турли ёшдаги шахматчилар иштирок этишди.

Мусобақада энг кўп очко жамғарган Х.Сатторов, Ў.Жўраев ва У.Усмонов ғолиб бўлди. Уларга ҳомийлар томонидан таъсис этилган қимматбаҳо совғалар топширилди. Тумандаги "Шодлик" болалар боғчаси тарбияланувчиси М.Олтинбекова турнирнинг "Энг ёш шахматчи" номинациясини қўлга киритди.

Алишер НУРМАМАТОВ

«Маҳалла» хайрия жамғармасининг Навоий вилояти бўлими Қизилтепа туманидаги Шейхон маҳалласи фуқаролар йиғини раиси

Нутфулло ҚУДРАТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига таъзия изҳор этади.

Mahalla
ҳафталик газета
Муассис: Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси Республика бошқаруви

Бош муҳаррир
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ
Телефонлар:
236-53-93 236-53-75,
236-57-62 Факс: — 233-44-25

Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йил 6 декабрда **0019** рақами билан рўйхатга олинган.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди. Формати — А-2, 2 босма табоқ.

Навбатчи: **Ҳамза Абдуллаев**
Мусаҳҳиҳ: **Аброр Ярматов**
Саҳифаловчи: **Фаррух Расулов**
Топширилди — 22.45

Таҳририят манзили: **Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси 32-уй**
Индекс: **100083**

"Ўзбекистон" НМИУ босмахонасида чоп этилди.
Корхона манзили: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси 30-уй
Нашр кўрсаткичи: 148
18530 нусхада чоп этилди. Буюртма J-7514